

Насоки
за прилагането
на Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския
парламент и на Съвета от 25 октомври 2011
година относно интегритета и прозрачността на
пазара за търговия на едро с енергия

4-то издание

актуализирано на 22 март 2018 г.

Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия (Агенцията) е орган на Европейския съюз, създаден с Третия енергиен пакет за постигане на вътрешния енергиен пазар.

Агенцията започва дейността си официално през март 2011 г., а седалището ѝ е в Любляна, Словения. Като независим европейски орган, който насърчава сътрудничеството между европейските регулатори на енергия, Агенцията спомага за постигането на пазарна интеграция и хармонизирането на регулаторните рамки в съответствие с целите на енергийната политика на ЕС.

Общата мисия на Агенцията, както е посочена в учредителния ѝ регламент, е да допълва и координира работата на националните енергийни регулатори на равнището на ЕС, както и да работи за постигането на единен енергиен пазар на ЕС за електроенергия и природен газ.

Мисията и задачите на Агенцията са определени от директивите и регламентите от Третия енергиен пакет – по-специално Регламент (ЕО) № 713/2009 за създаването на Агенцията. През 2011 г. тя получава допълнителни задачи по силата на Регламент (ЕС) № 1227/2011 относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (REMIT).

Съгласно REMIT, Агенцията отговаря за надзора на пазарите за търговия на едро с енергия с цел установяване на пазарни злоупотреби. Този надзор на пазарите за търговия на едро с енергия е основан на навременно събиране на данни, свързани с осъществените сделки и издадените нареждания на пазарите за търговия на едро с енергия в Европейския съюз (данни за търгуване), както и основни данни - т.е. свързаните с условията на работа на енергийните системи в електроенергийния и газовия сектор.

Повече информация за Агенцията: www.acer.europa.eu.

Допълнителна информация за дейностите на Агенцията по REMIT:
<http://www.acer.europa.eu/remit>.

Порталът REMIT на Агенцията: <http://www.acer.europa.eu>.

Настоящият документ съдържа 4-тото издание на насоките за прилагането на REMIT, които Агенцията може да публикува в съответствие с член 16, параграф 1 от REMIT.

Предишните подраздели 8.4 и 8.5 от 3-тото издание на настоящите насоки са обединени в нов раздел 9, който предоставя допълнителни насоки за задълженията на лицата, извършващи сделки по занятие по силата на член 15 от REMIT, а предишният раздел 9 е преномериран на раздел 10.

Свързани документи

Работна програма на ACER за 2016 г.

http://www.acer.europa.eu/en/The_agency/Mission_and_Objectives/Documents/ACER%20Work%20Programme%202016%20-%2030%20September%202015%20-%20FINAL.pdf

1-во издание на насоките на ACER относно прилагането на определенията, посочени в член 2 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия

http://www.acer.europa.eu/remit/Documents/1st_edition_ACER_guidance.pdf

2-ро издание на насоките на ACER относно прилагането на Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия

<http://www.acer.europa.eu/remit/Documents/2nd%20edition%20of%20ACER%20Guidance%20on%20the%20application%20of%20REMIT.pdf>

Актуализирано 2-ро издание на насоките на ACER относно прилагането на Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия

[http://www.acer.europa.eu/remit/Documents/Updated%202nd%20Edition%20of%20ACER%20Guidance%20\(REMIT\)_22042013.pdf](http://www.acer.europa.eu/remit/Documents/Updated%202nd%20Edition%20of%20ACER%20Guidance%20(REMIT)_22042013.pdf)

3-то издание на насоките на ACER относно прилагането на Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия

http://www.acer.europa.eu/remit/Documents/REMIT%20ACER%20Guidance%203rd%20Edition_FINAL.pdf

Актуализирано 3-то издание на насоките на ACER относно прилагането на Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия

https://www.acer-remit.eu/portal/custom-category/remit_guidance_and_recommendations

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:326:0001:0016:en:PDF>

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 713/2009 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Агенция за сътрудничество между регулаторите на енергия

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:211:0001:0014:EN:PDF>

РЕГЛАМЕНТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) № 1348/2014 НА КОМИСИЯТА за прилагане на член 8, параграфи 2 и 6 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия по отношение на докладването на данни

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R1348&rid=1>

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1228/2003

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:211:0015:0035:EN:PDF>

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:211:0036:0054:EN:PDF>

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 543/2013 НА КОМИСИЯТА от 14 юни 2013 година за представяне и публикуване на данни на пазарите за електроенергия и за изменение на приложение I към Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:163:0001:0012:EN:PDF>

ДИРЕКТИВА 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 година относно търговията с вътрешна информация и манипулирането на пазара (пазарна злоупотреба)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:096:0016:0016:EN:PDF>

ДИРЕКТИВА 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 година относно пазарите на финансови инструменти

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/consleg/2004/L/02004L0039-20060428-en.pdf>

ДИРЕКТИВА 2004/109/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2004 година относно хармонизиране изискванията за прозрачност по отношение на информацията за издателите, чиито ценни книжа са допуснати за търгуване на регулиран пазар, и за изменение на Директива 2001/34/ЕО

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:390:0038:0038:EN:PDF>

ДИРЕКТИВА 2003/124/ЕО от 22 декември 2003 година за прилагане на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно определението и публичното оповестяване на вътрешна информация и относно определението за манипулиране на пазара

http://www.esma.europa.eu/system/files/MADImplDir_2003_124.pdf

ДИРЕКТИВА 2004/72/ЕО от 29 април 2004 година за прилагане на Директива 2003/6/ЕО по отношение на възприетите пазарни практики, определянето на вътрешна информация по отношение на дериватните продукти, изготвянето на списъци на вътрешни лица, уведомяването за транзакциите на управителите и уведомяването относно подозрителни транзакции

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:162:0070:0075:EN:PDF>

Директива относно пазарните злоупотреби – ниво 3 – първи набор с насоки на ЕКРЦК и информация за общото действие на Директивата по отношение на пазара

https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/11/04_505b.pdf

Директива относно пазарните злоупотреби – ниво 3 – втори набор с насоки на ЕКРЦК и информация за общото действие на Директивата по отношение на пазара
https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/11/06_562b.pdf

Директива относно пазарните злоупотреби – ниво 3 – трети набор с насоки на ЕКРЦК и информация за общото действие на Директивата по отношение на пазара (реф. CESR/09-219)
https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/11/09_219.pdf

Обяснителна бележка № 1/2017 на ACER относно прилагането на член 5 от REMIT за забрана срещу манипулирането на пазара по отношение на изпрани сделки – 19 юни 2017 г.
<https://www.acer-remit.eu/portal/public-documentation>

Предговор от директора на 4-тото издание

В съответствие с член 16, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (REMIT), Агенцията публикува необвързващи насоки с цел да гарантира, че националните регулаторни органи (НРО) изпълняват своите задължения съгласно настоящия регламент по координиран и последователен начин.

Първото издание на насоките на ACER относно прилагането на REMIT е публикувано на 21 декември 2011 г. и е насочено към тези области, които Агенцията смята за приоритет след влизането в сила на REMIT, включително прилагането на определението за вътрешна информация и възможните сигнали за търговия с вътрешна информация и манипулиране на пазара. Второто издание е публикувано на 22 септември 2012 г. и то подобрява знанията за прилагането на определенията относно пазара за търговия на едро с енергия, енергийните продукти на едро и участници на пазара, прилагането на задължението, свързано с разкриването на вътрешна информация, и забраните срещу пазарна злоупотреба.

Третото издание, публикувано на 29 октомври 2013 г. и актуализирано на 3 юни 2015 г., предоставя насоки на НРО във връзка с ролята им при регистрирането на участниците на пазара. В него се дават и допълнителни разяснения относно определенията за енергийни продукти на едро и вътрешна информация, както и относно задължението за оповестяване на вътрешна информация.

Като взема предвид натрупания до момента опит, включително обратната връзка от НРО, участниците на пазара и другите заинтересовани лица, Агенцията смята за необходимо да актуализира насоките и да публикува 4-то издание.

В настоящото 4-то издание се поставя силен акцент върху член 15 от REMIT. Агенцията възнамерява да предостави на НРО по-подробни насоки относно надзора на задълженията на лицата, които извършват сделки по занятие, вменени по силата на член 15 от REMIT, като се има предвид значителният брой сделки на пазара за търговия на едро с енергия, при които тези лица са посредници. Следователно в настоящото издание Агенцията посочва своето разбиране на понятието за лица, които извършват сделки по занятие, и дава насоки на НРО как да наблюдават дали тези лица изпълняват задълженията си за: (i) уведомяване относно възможни нарушения на REMIT и (ii) въвеждане и поддържане на ефективни правила и процедури за установяване на подобни възможни нарушения.

Агенцията ще продължи да работи за предоставяне на съдействие на НРО да извършват дейностите си в съответствие с REMIT по последователен и координиран начин. Освен това, за да осигури възможно най-безпроблемно прилагане на REMIT за участниците на пазара и заинтересованите страни, Агенцията ще продължи да публикува и актуализира важна документация на портала REMIT на Агенцията (<https://www.acer-remit.eu/portal/home>).

Алберто Поточник
Директор
Агенция за сътрудничество между регулаторите на енергия

Важно!

В съответствие с член 16, параграф 1, ал. 1 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (REMIT), „Агенцията публикува необвързващи насоки за прилагането на определенията, посочени в член 2 [от REMIT], по целесъобразност“. Освен това, в съответствие с член 16, параграф 1 от REMIT, „Агенцията има за цел да гарантира, че националните регулаторни органи изпълняват своите задачи съгласно [настоящия] регламент по координиран и последователен начин“. За тази цел Агенцията може да публикува насоки както за прилагането на определенията, посочени в член 2 от REMIT, така и за други въпроси във връзка с прилагането на REMIT.

Следователно необвързващите насоки за прилагането на REMIT, предоставени в настоящия документ, са насочени към националните регулаторни органи (НРО) с цел да осигурят необходимата координация и последователност на надзорните им дейности по силата на REMIT. При разработването на насоките умишлено е използван език, който не е юридически, а те се оповестяват публично единствено с цел прозрачност.

Необвързващите насоки понякога се актуализират, за да отразят променящите се пазарни условия и натрупания опит от Агенцията и НРО в прилагането на REMIT, включително с помощта на обратна връзка от участниците на пазара и други заинтересовани страни.

Настоящите насоки не засягат Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 година (пазарна злоупотреба) и Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 година относно пазарите на финансови инструменти, приложима по отношение на енергийните продукти на едро, които представляват финансови инструменти, нито прилагането на европейското конкурентно право по отношение на обхванатите от REMIT практики.

Съдържание

1	Въведение	10
2	Обхват на Регламента	11
3	Прилагане на определенията за „енергийни продукти на едро“, „пазар за търговия на едро с енергия“ и „участник на пазара“	13
3.1	.. Въведение	13
3.2	.. Енергийни продукти на едро	13
3.3	.. Пазар за търговия на едро с енергия.....	15
3.4	.. Участник на пазара	16
3.5	.. Прилагане на REMIT по отношение на участници на пазара от държави, които не са членки на ЕС и на ЕИП	18
4	Регистрация на участниците на пазара	19
4.1	.. Въведение.....	19
4.2	.. Кои участници на пазара са задължени да се регистрират?.....	19
4.3	.. Каква информация са длъжни да представят участниците на пазара?	20
4.4	.. Създаване на национални регистри	20
4.5	.. При кой НРО трябва да се регистрират участниците на пазара?.....	21
4.6	.. Какъв е крайният срок за подаване на формуляра за регистрация?	21
4.7	.. Издаване на код на ACER	23
4.8	.. Изискване за актуализиране на информацията за регистрация	24
4.9	.. Ролята на НРО в процеса на регистрация	24
4.10	.. Заключение	25
5	Прилагане на определението за „вътрешна информация“	27
5.1	.. Въведение.....	27
5.2	.. „Информация“ и „информация, точна по своето естество“.....	27
5.3	.. Публично достояние.....	30
5.4	.. Вероятност да повлияе съществено на цените	31
5.5	.. Примери от REMIT за вътрешна информация.....	32
5.6	.. Заключение	33
6	Прилагане на определението за „манипулиране на пазара“	34
6.1	.. Въведение.....	34
6.2	.. Определение за манипулиране на пазара според REMIT.....	34
6.3	.. Примери от REMIT за манипулиране на пазара.....	36

6.4 .. Примери за различни видове практики, които биха могли да представляват манипулиране на пазара.....	36
6.5 .. Заключениея	40
7 Спазване на задължението за оповестяване на вътрешна информация.....	41
7.1 .. Въведение	41
7.2 .. Оповестяване на вътрешна информация по ефективен начин	42
7.3 .. Навременно оповестяване на вътрешна информация	45
7.4 .. Отложено оповестяване на вътрешна информация.....	45
7.5 .. Изключение в член 4, параграф 7	46
8 Прилагане на забраните срещу пазарна злоупотреба и възможни сигнали за евентуална търговия с вътрешна информация или манипулиране на пазара....	48
8.1 .. Въведение	48
8.2 .. Прилагане на забраните срещу пазарна злоупотреба	48
8.3 .. Сигнали за възможно нарушение	53
9 Спазване на задълженията на лицата, които извършват сделки по занятие (PPATs)	55
9.1 .. Въведение	55
9.2 .. Очертаване на понятието за PPAT	55
9.3 .. Задължението да уведомява за възможни нарушения на член 3 или 5 от REMIT	59
9.4 .. Задължението да се установят и поддържат ефективни правила и процедури	63
9.5 .. Насърчаване на спазването на разпоредбите	72
10 Прилагане на забраните срещу пазарна злоупотреба.....	73
10.1 Въведение.....	73
10.2 Режим на възприети пазарни практики (ВПП)	73
10.3 Режим на спазване	76
10.4 Режим на санкции.....	77
Списък на съкращенията	78

1 Въведение

Настоящият документ съдържа необвързващи насоки за прилагането на REMIT, предназначени за националните регулаторни органи (НРО), в съответствие с член 16, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия¹ (REMIT).

В настоящото 4-то издание на насоките се поставя силен акцент върху член 15 от REMIT. Намерението на Агенцията е наистина да предостави на НРО по-подробни насоки относно надзора върху задълженията на лицата, които извършват сделки по занятие (PPATs), вменени им по силата на член 15 от REMIT. В настоящото издание Агенцията посочва своето разбиране за понятието PPAT и дава насоки на НРО как да следят за това дали лицата, извършващи сделки по занятие, изпълняват задълженията си за уведомяване относно възможни нарушения на REMIT, а също и как да установяват и поддържат ефективни правила и процедури за установяване на подобни възможни нарушения.

За допълнителни насоки относно общите определения, посочени в член 2 от REMIT (например краен клиент, потребление и т.н.), са посочени за справка съответните определения в регламентите и директивите от Третия пакет².

---

¹ ОВ L 326, 8.12.2011, стр. 1.

² Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия; Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ; Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия; и Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ.

2 Обхват на Регламента

В съответствие с член 1, параграф 2 от REMIT, Регламентът се прилага по отношение на търговията на едро с енергийни продукти, докато член 3 и 5 от Регламента не се прилагат по отношение на енергийни продукти на едро, които представляват финансови инструменти и по отношение на които се прилага член 9 от Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 г. (пазарна злоупотреба) (MAD). В допълнение, в член 1, параграф 2 от REMIT се посочва, че Регламентът не засяга MAD и Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно пазарите на финансови инструменти (MiFID), както и прилагането на европейското конкурентно право по отношение на практиките, обхванати от REMIT.

Следователно член 1, параграф 2 от REMIT изисква определянето на граница между прилагането от една страна на забраните срещу пазарна злоупотреба съгласно член 3 и 5 от REMIT, а от друга – на забраните срещу пазарна злоупотреба в MAD. Във всеки случай може да се отбележи със сигурност, че член 1, параграф 2 от REMIT не засяга оповестяването на вътрешна информация по силата на член 4, параграф 1 от REMIT. Следователно член 4, параграф 1 от REMIT се прилага независимо дали енергийният продукт на едро е финансов инструмент или не.

В съответствие с член 9, параграф 1 от директивата MAD, тя се прилага по отношение на всички финансови инструменти, допуснати до търговия на регулиран пазар в поне една държава членка, или за които има направено искане за допускане до търговия на такъв пазар, независимо дали самата операция е била реално извършена или не на този пазар. Съгласно член 9, параграф 2 от MAD, членове 2, 3 и 4 от MAD се прилагат също и по отношение на всички финансови инструменти, които не са допуснати до търговия на регулиран пазар на държава членка, но чиято стойност зависи от финансов инструмент от посочените в член 9, параграф 1 от MAD. Следователно член 6, параграфи 1-3 от MAD не се прилагат за емитенти, които не са поискали техните финансови инструменти да бъдат допуснати до търговия на регулиран пазар на държава членка или чието искане не е било одобрено.

Списъкът на финансовите инструменти, които са предмет на разпоредбите на MAD, както е посочено в член 1, параграф 3 от MAD, включва деривати върху стоки и всички други инструменти, допуснати до търговия на регулиран пазар на държава членка, или за които има направено искане за допускане да се търгуват на такъв пазар.

Съгласно определението в член 4, параграф 1, т. 14 от (MiFID), регулиран пазар означава многостранна система, управлявана и/или администрирана от пазарен оператор, която обединява или улеснява обединяването на многобройни интереси на трети лица за покупката и продажбата на финансови инструменти — в рамките на системата, и в съответствие с нейните недискреционни правила — по начин, който има за резултат договор по отношение на финансовите инструменти, допуснати до търговия съгласно нейните правила и/или системи, и който има разрешение и функционира регулярно в съответствие с разпоредбите на раздел III от MiFID.

С оглед на горното, всеки енергиен продукт на едро, който е финансов инструмент, включително изброените в раздел В от приложение I на MiFID, но който не е допуснат до търговия на регулиран пазар на държава членка и за който няма направено искане за допускане да се търгува на такъв пазар, бива обхванат от забраните срещу пазарна злоупотреба на REMIT. По-специално, енергийни деривати, допуснати до търговия в многостранни търговски системи съгласно член 4, параграф 1, т. 15 от MiFID, не са обхванати от забраните срещу пазарна злоупотреба на MAD, а от тези на REMIT.

Това разбиране важи докато не се разшири обхватът на финансовите инструменти в рамките на MAD и докато той не се приведе в съответствие с обхвата на MiFID – както в момента се обмисля при прегледа на тези директиви. Впоследствие и насоките ще бъдат надлежно преразгледани.

3 Прилагане на определенията за „енергийни продукти на едро“, „пазар за търговия на едро с енергия“ и „участник на пазара“

3.1 Въведение

В настоящата глава Агенцията посочва разбирането си в момента на понятията за енергийни продукти на едро, пазар за търговия на едро с енергия и участник на пазара, в съответствие с член 2 от REMIT.

3.2 Енергийни продукти на едро

В член 2, параграф 4 от REMIT, енергийните продукти на едро са определени по следния начин:

„Енергийни продукти на едро“ означава следните договори и деривати, независимо от мястото и начина, по който се търгува с тях:

- а) договори за доставка на електроенергия или природен газ, при които доставката е в рамките на Съюза;*
- б) деривати, свързани с електроенергия или природен газ, произвеждани, търгувани или доставяни в рамките на Съюза;*
- в) договори, свързани с пренос на електроенергия или природен газ в рамките на Съюза;*
- г) деривати, свързани с пренос на електроенергия или природен газ в рамките на Съюза.*

Освен това в член 2, параграф 4, ал. 2 се посочва, че:

„Договорите за доставка и разпределение на електроенергия или природен газ за използване от крайни клиенти не се считат за енергийни продукти на едро. Договорите за доставка и разпределение на електроенергия или природен газ на крайни клиенти с капацитет на потребление над прага, установен в точка 5, втора алинея, обаче се считат за енергийни продукти на едро.“

За целите на REMIT, при определението за краен клиент се използва съответното определение в Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ. В тези директиви, „краен клиент“ означава клиент, купуващ електроенергия или природен газ за собствено ползване.

Член 2, параграф 5 от REMIT посочва понятието „капацитет на потребление“ като важно за разбирането на понятието „енергийни продукти на едро“:

„Капацитет на потребление“ означава потреблението на електроенергия или природен газ на даден краен клиент при пълно използване на производствения капацитет на този клиент. То включва цялото потребление на този клиент като отделна стопанска единица, доколкото потреблението се извършва на пазари с взаимосвързани цени за търговия на едро.

При прилагането на настоящото определение не се взема предвид потреблението на отделни съоръжения под контрола на отделна стопанска единица, които са с капацитет на потребление под 600 GWh годишно, доколкото тези съоръжения не оказват сумарно влияние върху цените на пазара за търговия на едро с енергия, поради това че са разположени на съответни пазари с различно географско местоположение.“

По отношение на член 2, параграф 5 от REMIT, под “потребление [...] при пълно използване на производствения капацитет на този клиент“ Агенцията разбира максималното количество енергия (електроенергия или природен газ), което даден краен клиент може да потреби в рамките на една година, т.е. ако съоръженията на клиента за потребление функционират максимално по всяко време през цялата година. Именно този капацитет на потребление трябва да имат участниците на пазара, когато преценяват дали прагът на капацитета на потребление от 600 GWh е превишен. Капацитетът на потребление включва цялото потребление от дадения клиент, т.е. на електроенергия или природен газ, като отделна стопанска единица, доколкото потреблението се извършва на пазари с взаимосвързани цени за търговия на едро. Според разбирането на Агенцията, крайните клиенти следва да изчисляват своя капацитет на потребление на електроенергия и природен газ отделно един от друг, а не да ги натрупват заедно, когато преценяват дали превишават прага от 600 GWh.

В рамките на отделната стопанска единица, потреблението на отделните съоръжения под прага от 600 GWh не се взема предвид, доколкото тези съоръжения не оказват сумарно влияние върху цените на пазара за търговия на едро с енергия поради това, че са разположени на съответни пазари с различно географско местоположение. Обаче отделни съоръжения, всяко от което е с капацитет на потребление под прага от 600 GWh, но се намират на пазар с еднакво географско местоположение, следва да се вземат предвид при оценката на това дали прагът от 600 GWh е превишен.

Що се отнася до понятието „отделна стопанска единица“, насоки могат да се получат от международните практики на конкуретното право и по-специално от прецедентите на Съда на Европейските общности. Съгласно правилата на конкуренцията, единното поведение на пазара на две или повече компании има предимство пред формалната правна структура на тези компании. Следователно важният въпрос е не дали две определени компании са отделни юридически лица, а по-скоро дали заедно не се държат като една-единствена единица на пазара. Когато се преценява дали две или повече компании формират една стопанска единица, могат да се вземат под внимание следните елементи:

- Правомощия и процедури за вземане на решения, поделяне на отговорността между въпросните компании;
- Собственост (например мажоритарно дялово участие);
- Структура на собствеността на въпросните компании; и
- Дялови участия или влияние върху въпросните компании.

Що се отнася до разбирането за „пазари с взаимосвързани цени за търговия на едро“, Агенцията смята, че при пазарите за търговия на едро с енергия се наблюдава все по-голяма взаимосвързаност в целия Съюз. Вече има висока степен на взаимосвързаност на цените за търговия на едро с електроенергия и природен газ в Съюза и има очаквания за увеличаване на тази взаимосвързаност с напредване на развитието на единния европейски енергиен пазар³. С оглед на това Агенцията смята, че е препоръчително участниците на пазара да вземат предвид капацитета на потребление на всичките си съоръжения в целия Съюз, при преценката дали превишават прага от 600 GWh на капацитета на потребление.

С оглед на определението за енергийни продукти на едро в съответствие с член 2, параграф 4 от REMIT, Агенцията смята, че договорите за доставка или пренос на електроенергия и природен газ, търгувани в рамките на деня, ден напред, два дни напред, уикенд, дългосрочно или в друг период, принципно се приемат на пазара като договори за доставка или пренос на електроенергия или природен газ. Дериватите се смятат за финансови инструменти, както е посочено в точки 4-10 от раздел В на приложение I от MiFID и съгласно изпълнението в член 38 и 39 от Регламент (ЕО) № 1287/2006.

И обратно, Агенцията не счита, че договорите за зелени сертификати и квоти за емисии са енергийни продукти на едро, тъй като те не отговарят на изискванията, посочени в член 2, параграф 4 от REMIT. Агенцията разбира, че тези договори могат да имат значителен ценови ефект върху пазарите за търговия на едро с енергия. Съгласно член 10 от REMIT, регистрите на сделки или компетентните органи, които отговарят за надзора и събирането на информация за търговия с квоти за емисии или деривати, осигуряват на Агенцията достъп до записите на сделки с подобни квоти и деривати.

Тъй като определението за енергийни продукти на едро се прилага за договори и деривати „независимо от мястото и начина, по който се търгува с тях“, Агенцията смята, че вътрешногруповите сделки, т.е. извънборсовите (OTC) договори, сключени с друг контрагент, който е част от същата група, се считат за енергийни продукти на едро съгласно REMIT.

3.3 Пазар за търговия на едро с енергия

В член 2, параграф 6 от REMIT се дава следното определение за пазар за търговия на едро с енергия:

„Пазар за търговия на едро с енергия“ означава пазар в рамките на Съюза, на който се търгува на едро с енергийни продукти.“

Съгласно съображение 5 от REMIT, пазарите за търговия на едро с енергия обхващат както пазари на продукти, така и пазари на деривати, които са жизненоважни за енергийните и финансовите пазари, като ценообразуването в двата сектора е взаимосвързано. Те включват, наред с другото, регулирани пазари, многостранни търговски системи и извънборсови (OTC) сделки и двустранни договори, преки или с посредници.

³ За повече информация относно текущото състояние на интеграцията на пазарите за търговия на едро с електроенергия и газ в ЕС, включително увеличаващото се изравняване на цените между националните и регионалните пазари, вж. годишния доклад за 2011 г. на ACER/CEER за резултатите от наблюдението на вътрешните пазари за електроенергия и природен газ.

Според разбирането на Агенцията, определението за пазари за търговия на едро с енергия освен това включва, наред с другото, но не се ограничава до:

- Балансиращи пазари за търговия с електроенергия или природен газ с доставки в Съюза;
- Пазари в рамките на деня (intraday or within-day) за търговия с електроенергия или природен газ с доставки в Съюза;
- Пазари „ден напред“ или „два дни напред“ за търговия с електроенергия или природен газ с доставки в Съюза, включително уикенд продукти;
- Физически пазари за търговия с електроенергия или природен газ с доставки в Съюза, включително пазари за физически форуърдни договори и нестандартизирани дългосрочни договори;
- Пазари за капацитет за пренос на електроенергия или природен газ в Съюза;
- Пазари на деривати, свързани с електроенергия или природен газ, произведени, търгувани или доставени в Съюза, включително финансови извънборсови пазари;
- Пазари на деривати, свързани с пренос на електроенергия или природен газ в Съюза.

В допълнение, пазарите за производствен капацитет и механизмите на заплащане за капацитет, когато са налице такива, се считат за пазари за търговия на едро с енергия съгласно REMIT, доколкото на подобни пазари се търгуват енергийни продукти на едро.

3.4 Участник на пазара

Определението за участник на пазара в съответствие с член 2, параграф 7 от REMIT е:

„Участник на пазара“ означава всяко лице, включително оператори на преносни системи, което извършва сделки, включително издаването на нареждания за търгуване, на един или повече пазари за търговия на едро с енергия.“

Понятието за участник на пазара е тясно свързано с разбирането на понятията за пазар за търговия на едро с енергия и за енергийни продукти на едро.

Разбирането на понятието за участник на пазара е от съществено значение поради няколко причини. Първо, участникът на пазара има задължение да оповестява вътрешна информация в съответствие с член 4, параграф 1 от REMIT. Второ, в съответствие с член 8, параграф 1 от REMIT, да си участник на пазара предполага задължение за представяне на Агенцията на: (i) отчет за сделките на пазарите за търговия на едро с енергия, включително нарежданията за търгуване, от самия участник на пазара или чрез лице или орган, изброени в член 8, параграф 4, букви б)–е) от REMIT, и (ii) информацията, описана в член 8, параграф 5 от REMIT (основни данни). И накрая, в съответствие с член 9, параграф 1 от REMIT, участниците на пазара трябва да се регистрират при компетентния НРО, ако извършват сделки, за които има изискване да бъдат докладвани на Агенцията в съответствие с член 8, параграф 1 от REMIT.

В светлината на разбирането на Агенцията за понятията за пазар за търговия на едро с енергия и за енергийни продукти на едро, понастоящем Агенцията смята, че следните лица като минимум представляват участници на пазара съгласно REMIT, ако извършват сделки, включително издаването на нареждания за търгуване, на един или повече пазари за търговия на едро с енергия:

- **Компании за търговия с енергия** по смисъла на член 2, параграф 35 от Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия, осъществяващи поне една от следните функции: транспорт, доставка или покупка на електроенергия и по смисъла на “предприятие за природен газ” съгласно член 2, параграф 1 от Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ, осъществяващи най-малко една от следните функции: транспорт, доставка или покупка на природен газ, включително втечен природен газ (ВПГ);
- **Производители на електроенергия или природен газ** по смисъла на член 2, параграф 2 от Директива 2009/72/ЕО и член 2, параграф 1 от Директива 2009/73/ЕО, включително производители, които доставят продукцията си на своя вътрешна търговска единица или компания за търговия с енергия;
- **Превозвачи на природен газ;**
- **Субекти с отговорности за балансиране;**
- **Клиенти на едро** по смисъла на член 2, параграф 8 от Директива 2009/72/ЕО и член 2, параграф 29 от Директива 2009/73/ЕО;
- **Крайни клиенти** по смисъла на член 2, параграф 9 от Директива 2009/72/ЕО и член 2, параграф 27 от Директива 2009/73/ЕО, действащи като отделен икономически субект, които имат капацитет на потребление от 600 GWh или повече за година за газ или електроенергия. Ако потреблението на крайния клиент се осъществява на пазари с взаимосвързани цени, неговият общ капацитет на потребление е сумата от неговия капацитет за потребление на всички пазари (вж. раздел 3.2 за допълнително обяснение на тези понятия);
- **Оператори на преносни системи** по смисъла на член 2, параграф 4 от Директива 2009/72/ЕО и Директива 2009/73/ЕО;
- **Оператори на системи за съхранение** по смисъла на член 2, параграф 10 от Директива 2009/73/ЕО;
- **Оператори на системи за ВПГ** по смисъла на член 2, параграф 12 от Директива 2009/73/ЕО; и
- **Инвестиционни посредници** по смисъла на член 4, параграф 1, точка 1) от MiFID.

Основният критерий за оценката на това дали дадена компания е участник на пазара е извършването на сделки, включително издаването на нареждания за търгуване, на пазари за търговия на едро с енергия.

Така например, операторите на системи за съхранение и операторите на системи за ВПГ са ясно упоменати като участници на пазара в член 3, параграф 4, буква б) от REMIT и следователно се смятат за такива, ако извършват сделки на един или повече пазари за търговия на едро с енергия. Операторите на системи за ВПГ могат да продават договори, които в края на краищата водят до газоподаване или добив на газ от газовата мрежа. На няколко пазара, някои оператори на системи за съхранение сключват договори за доставка на газ в случаи, при които съоръженията за съхранение имат проблеми с експлоатацията, но въпреки неизправностите искат да доставят газ на клиентите и следователно придобиват количества над спот пазара. В резултат на това и за целите на REMIT, тези оператори на системи за ВПГ и на системи за съхранение представляват участници на пазара и имат задължението да оповестяват вътрешна информация в съответствие с член 4, параграф 1 от REMIT. Освен това имат задължението да докладват на Агенцията информация, свързана с капацитета и използването на съоръженията за съхранение, и използването на съоръжения за ВПГ, в съответствие с член 8, параграф 5 от REMIT. Изглежда, че операторите на системи за съхранение и операторите на системи за ВПГ са в най-добра позиция да изпълняват това задължение за оповестяване и изискване за докладване на данни съгласно REMIT. Агенцията съответно счита, че е добра практика, ако операторите на системи за съхранение и операторите на системи за ВПГ – дори да не извършват сделки с енергийни продукти на едро – улесняват оповестяването на информация във връзка с член 4, параграф 1 от REMIT от името на потенциално многобройните участници на пазара. Обикновено операторите на системи са в най-добра позиция да оповестяват важна информация, свързана с REMIT, и чрез това си действие да избегнат дублиращи се и потенциално подвеждащи оповестявания от отделни участници на пазара, които имат отношение. Участниците на пазара обаче продължават да носят отговорност за оповестяването и следва да имат подходящи (резервни) процедури в случай, че операторът на системата не е в състояние да оповести информация (например по технически причини) или в случай на преценка, че оповестяването на информацията от оператора на системата не отговаря на изискванията за оповестяване на информация в съответствие с член 4, параграф 1 от REMIT.

3.5 Прилагане на REMIT по отношение на участници на пазара от държави, които не са членки на ЕС и на ЕИП

Агенцията смята за необходимо да предостави насоки относно прилагането на понятието за участник на пазара също така и на участници на пазара от държави, които не са членки на ЕС и на ЕИП.

В съответствие с член 2, параграф 7 от REMIT, участник на пазара означава всяко лице, което извършва сделки на един или повече пазари за търговия на едро с енергия. Това важи независимо от местоположението на лицето. Съответно и лица от държави, които не са членки на ЕС и на ЕИП, попадат в обхвата на REMIT, стига да извършват сделки на пазари за търговия на едро с енергия. Член 9, параграф 1 от REMIT потвърждава това разбиране, че REMIT се прилага и по отношение на участници на пазара от държави, които не са членки на ЕС и на ЕИП, тъй като посочва задължение за участниците на пазара, които не са установени или не пребивават постоянно в Съюза, извършващи сделки, за които има изискване да бъдат докладвани на Агенцията в съответствие с член 8, параграф 1 от REMIT, да се регистрират в държавата членка, в която извършват дейност.

В светлината на посоченото по-горе, Агенцията смята, че понятието за участник на пазара в съответствие с член 2, параграф 7 от REMIT обхваща и участниците на пазара, които не са от ЕС и ЕИП, стига да извършват сделки, включително издаване на нареждания за търгуване, на един или повече пазари за търговия на едро с енергия. Съответно **задълженията за регистриране в съответствие с член 9, параграф 1 от REMIT при компетентния НРО и за докладване на данни пред Агенцията в съответствие с член 8, параграфи 1 и 5 от REMIT се прилага също така за подобни участници на пазара, които не са от ЕС и ЕИП. Същото важи за забраните срещу пазарна злоупотреба в съответствие с член 3 и 5 от REMIT.**

4 Регистрация на участниците на пазара

4.1 Въведение

В този раздел нагледно е обяснено какво е сегашното разбиране на Агенцията за прилагането на член 9 от REMIT и целта е да се предоставят насоки на НРО относно процеса на регистрация и тяхната роля в този процес, за да се улесни хармонизирането на практиките в рамките на Съюза. Точната информация в националните регистри и в европейския регистър на участниците на пазара е предпоставка за ефективен и ефикасен надзор на пазара.

4.2 Кои участници на пазара са задължени да се регистрират?

В съответствие с член 9, параграф 1 от REMIT,

„Участниците на пазара, които извършват сделки, за които има изискване да бъдат докладвани на Агенцията в съответствие с член 8, параграф 1, се регистрират при националния регулаторен орган [...]“

В съответствие с член 2, параграф 7 от REMIT,

„Участник на пазара“ означава всяко лице, включително оператори на преносни системи, което извършва сделки, включително издаването на нареждания за търгуване, на един или повече пазари за търговия на едро с енергия.“

В раздел 3.4 от настоящите насоки се описва разбирането на Агенцията за понятието „участник на пазара“ съгласно определението в член 2, параграф 7 от REMIT.

Трябва да се подчертае обаче, че задължението за регистриране като участник на пазара в съответствие с член 9, параграф 1 от REMIT се отнася само до тези участници на пазара, извършващи сделки, за които има изискване да бъдат докладвани на Агенцията в съответствие с член 8, параграф 1.

Изискването за регистриране по силата на REMIT се прилага за всяко лице, юридическо или физическо, което извършва сделки, за които има изискване да бъдат докладвани. Следователно е важно да се отбележи, че всички участници на пазара, извършващи сделки, за които има изискване да бъдат докладвани на Агенцията в съответствие с член 8, параграф 1, задължително трябва да се регистрират, дори ако предприятието майка, дъщерното дружество или друго свързано предприятие вече е регистрирано или е в процес на регистрация. Не е необходимо клоновете на даден участник на пазара да се регистрират като отделни участници на пазара, стига да не са отделни юридически лица.

Даден участник на пазара може да позволи на трета страна да подава информация за регистрация от негово име. В този случай съответният НРО може да поиска от третата страна да представи доказателства за това позволение.

4.3 Каква информация са длъжни да представят участниците на пазара?

В съответствие с член 9, параграф 3 от REMIT, Агенцията е задължена, в сътрудничество с НРО, да определи и публикува до 29 юни 2012 г. формат, в който НРО трябва да предават на Агенцията информацията за регистрацията на участниците на пазара.

На 26 юни 2012 г. Агенцията прие решение, определящо формат на регистрацията, който да се използва за създаването на европейския регистър на участниците на пазара⁴. Форматът на регистрацията се състои от 5 раздела:

- Раздел 1: данни за участника на пазара
- Раздел 2: данни за физическите лица, свързани с участника на пазара
- Раздел 3: данни за упражняващия краен контрол или бенефициера на участника на пазара
- Раздел 4: данни за корпоративната структура на участника на пазара
- Раздел 5: данни за делегираните страни за докладване от името на участника на пазара

Всички участници на пазара, извършващи сделки, за които има изискване да бъдат докладвани на Агенцията в съответствие с член 8, параграф 1, са длъжни да предоставят тази информация.

4.4 Създаване на национални регистри

В съответствие с член 9, параграф 1 от REMIT:

„Не по-късно от три месеца от датата, на която Комисията приема актовете за изпълнение, посочени в член 8, параграф 2, националните регулаторни органи създават национални регистри на участниците на пазара [...]“

Така всеки НРО създава система на регистрацията, чрез която участниците на пазара могат да му предоставят информация за регистрацията не по-късно от 3 месеца от приемането на актовете за изпълнение. НРО могат, ако пожелаят, да отворят по-рано процеса на регистрацията за участниците на пазара.

НРО са свободни да използват каквато система смятат за най-подходяща за техния пазар. Агенцията разработва система, която да се използва за създаване на европейски регистър на участниците на пазара. Тази система ще бъде на разположение и на НРО като средство за регистриране на участниците на пазара в собствените им държави членки.

НРО трябва да гарантират, че участниците на пазара разполагат с информация за това как да се регистрират. За тази цел, а и с цел да се осигури прецизност на европейския регистър на участниците на пазара, създаден от Агенцията в съответствие с член 9, параграф 3 от REMIT, Агенцията ще предостави на НРО ръководство за потребителите относно регистрацията. В това ръководство ще има указания как да се попълват полетата в регистрационния формат. Въз основа на ръководството за потребителите, НРО могат да

⁴ Решение на Агенцията № 01/2012 относно формат на регистрацията в съответствие с член 9, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1227/2011.

дават насоки на участниците на пазара как да се регистрират. Ръководството ще се актуализира периодично на базата на обратна връзка от НРО.

4.5 При кой национален регулаторен орган трябва да се регистрират участниците на пазара?

В съответствие с член 9, параграф 1:

„Участниците на пазара, които извършват сделки, за които има изискване да бъдат докладвани на Агенцията в съответствие с член 8, параграф 1, се регистрират при националния регулаторен орган в държавата членка, в която са се установили или пребивават постоянно, или ако не са установени или не пребивават постоянно в Съюза, в държавата членка, в която извършват дейност.“

Съгласно установената съдебна практика на Съда на Европейския съюз, дадено юридическо или физическо лице може да бъде установено в повече от една държава членка. Юридическото или физическото лице е установено в държавата(ите) членка(и), в коя(и)то извършва професионална дейност устойчиво и непрекъснато⁵. Ако даден участник на пазара е установен в повече от една държава членка, Агенцията обикновено ще очаква от него да се регистрира в държавата членка, в която основно се е установил.

По отношение на участниците на пазара, които не са установени или не пребивават постоянно в Съюза, Агенцията приема, че подобни участници на пазара могат да изберат в коя държава членка да се регистрират, стига да извършват дейност в нея.

4.6 Какъв е крайният срок за подаване на формуляра за регистрация?

В съответствие с член 9, параграф 4 от REMIT,

„Участниците на пазара (...) подават формуляра за регистрация в националния регулаторен орган, преди да извършат сделка, която трябва да бъде докладвана на Агенцията в съответствие с член 8, параграф 1.“

Следователно участниците на пазара трябва да подадат всички раздели на формуляра за регистрация (раздели 1-5) преди да извършат сделка, която трябва да бъде докладвана на Агенцията. В съответствие с член 12, параграф 2 от Регламента за изпълнение (ЕС) № 1348/2014 на Комисията, задължението за докладване ще се прилага по отношение на участниците на пазара от 7 октомври 2015 г. и от 7 април 2016 г., в зависимост от вида на данните, които се докладват на Агенцията.

За участниците на пазара, които извършват сделки на организиран пазар, задължението за регистриране влиза в сила най-късно преди **7 октомври 2015 г.** За всички други участници на пазара, това задължение влиза в сила най-късно преди **7 април 2016 г.**, или преди **първия ден на извършване на сделката**, която трябва да бъде докладвана на Агенцията.

⁵ Вж. решението по делото *Reinhard Gebhard* срещу *Consiglio dell'Ordine degli Avvocati e Procuratori di Milano*, C-55/94, EU:C:1995:411, параграфи 24 и 25.

Следователно Агенцията смята, че всяко лице, което извършва сделка, която трябва да бъде докладвана на Агенцията - от 7 октомври 2015 г. или 7 април 2016 г. - без да е подало формуляра за регистрация на съответния НРО, нарушава член 9 от REMIT. Освен това Агенцията посочва, че съгласно член 9, параграф 5 от REMIT, участниците на пазара са задължени да уведомят незабавно съответния НРО за всякаква промяна по отношение на информацията в техните формуляри за регистрация.

НРО следва да насърчават участниците на пазара да се регистрират достатъчно рано преди извършването на сделката, която подлежи на изискването за докладване, за да улеснят процесите на регистрация и докладване.

Участниците на пазара, които са се регистрирали преди 17 март 2015 г. (преди Агенцията да публикува за пръв път списъка на участниците на пазара в европейския регистър), не са успели да попълнят раздел 4 (данни, свързани с корпоративната структура на участника на пазара) от формуляра за регистрация към момента на подаването му на НРО. В съответствие с Решение № 01/2012 на Агенцията, те трябва да представят информацията от раздел 4 от формуляра за регистрация не по-късно от 3 месеца от първото публикуване на европейския регистър. **Следователно те трябва да актуализират формулярите си за регистрация в раздел 4 най-късно до 17 юни 2015 г.**

Примери:

Пример 1: Участник на пазара (УП) „А“ се регистрира преди 17 март 2015 г.

УП „А“ е регистриран преди 17 март 2015 г. и трябва да попълни раздели 1, 2, 3 и 5 от формуляра за регистрация преди да го подаде.

Раздел 4 от формуляра за регистрация (*данни във връзка с корпоративната структура на УП*) не е попълнен от УП „А“ към момента на първото подаване, защото публикацията на европейския регистър на УП се появява за пръв път на 17 март 2015 г.

След 17 март 2015 г. УП „А“ разполага с три месеца (до 17 юни 2015 г.) да попълни раздел 4 от формуляра за регистрация с данните, налични в европейския регистър (така че раздел 4 да съдържа всички данни за свързани предприятия с УП „А“, които са регистрирани УП) към момента на предаването на раздел 4 за пръв път.

В случай, че УП „Б“ (свързано предприятие с УП „А“) се регистрира едва след 17 юни 2015 г., УП „А“ ще е длъжен също така да актуализира съответно данните в раздел 4 в момента, в който регистрацията на УП „Б“ се публикува в европейския регистър на УП.

В допълнение към актуализациите на раздел 4 от формуляра за регистрация, УП „А“ има задължение да актуализира незабавно цялата информация във формуляра си за регистрация (това задължение е посочено в член 9, параграф 5 от REMIT) във всеки момент, в който дадена промяна влезе в сила (например ако УП „А“ избере нов регистриран механизъм на докладване (RRM), съответно раздел 5 от формуляра за регистрация трябва да се актуализира).

Пример 2: УП „В“ се регистрира след 17 март 2015 г.

Ако УП „В“ е регистриран след 17 март 2015 г., той е длъжен да попълни всички раздели (1-5) от формуляра за регистрация с актуални данни към момента на предаване на формуляра.

В раздел 4 от формуляра за регистрация (*данни във връзка с корпоративната структура на УП*), УП „В“ е длъжен да включи всичките си свързани предприятия, които са регистрирани УП, т.е. всички тези, които са публикувани в европейския регистър на УП към момента на предаване на формуляра.

Ако УП „Г“ (свързано предприятие с УП „В“) се регистрира при съответния НРО на по-късен етап, то УП „В“ също е длъжен да актуализира своевременно формуляра си за регистрация по съответния начин в момента, в който регистрацията на УП „Г“ се публикува в европейския регистър на УП.

В допълнение към актуализациите на раздел 4 от формуляра за регистрация, УП „А“ има задължение да актуализира незабавно цялата информация във формуляра си за регистрация (това задължение е посочено в член 9, параграф 5 от REMIT) във всеки момент, в който дадена промяна влезе в сила (например ако УП „А“ избере нов RRM, съответно раздел 5 от формуляра за регистрация трябва да се актуализира).

4.7 Издаване на код на ACER

Според изискванията на член 9, параграф 2 от REMIT, всеки участник на пазара, регистриран по силата на REMIT, получава единен идентификатор („код на ACER“). Този код позволява на участниците на пазара да докладват данни съгласно член 8 от REMIT. Участниците на пазара ще се нуждаят също така от списъка с кодовете на ACER, за да дават информация във връзка с раздел 4 от формуляра за регистрация (данни, свързани с корпоративната структура на участниците на пазара).

В съответствие с член 9, параграф 4 от REMIT, участниците на пазара подават формуляра за регистрация преди да извършат сделка, която трябва да бъде докладвана на Агенцията в съответствие с член 8, параграф 1 от REMIT. Кодът на ACER ще бъде издаден след предаване на информацията в националните регистри на Агенцията за пръв път, в съответствие с Решение № 01/12 на Агенцията. Съгласно член 2 от това решение на Агенцията, НРО трябва незабавно⁶ да предадат информацията за регистрацията на Агенцията, след като тя е била подадена от участника на пазара, след което Агенцията веднага издава код на ACER. По този начин НРО трябва да гарантират, че участниците на пазара получават кода на ACER своевременно, и във всички случаи преди докладването на сделките, които участниците на пазара извършват, на Агенцията в съответствие с член 8, параграф 1 от REMIT. Това ще позволи на участниците на пазара да изпълнят задълженията си за докладване по член 8, параграф 1 от REMIT, и ще спомогне за ефективно и ефикасно събиране на данни от страна на Агенцията. Системата на регистрация ще даде възможност за автоматични проверки, което ще предоврати подаване на непълни формуляри за регистрация.

За участниците на пазара, които се регистрират преди Агенцията да публикува за пръв път европейския регистър, кодът на ACER ще бъде издаден при представяне от тези участници на информацията от първата фаза (свързана с раздели 1, 2, 3 и 5) на съответния НРО. Тези участници на пазара обаче не трябва да смятат, че с получаване на кода на ACER се потвърждава, че са приключили процеса на регистрация. За да приключат процеса, те ще трябва да представят и информацията, свързана с раздел 4 в регистрационния формат, както е описано в раздел 4.6 по-горе.

⁶В съответствие с член 2 от Решение № 01/2012 на Агенцията, НРО трябва да предоставят *незабавно* на Агенцията информацията в националните регистри в електронен формат, по сигурен канал и като ползват един от следните формати: CSV или XML.

За участник на пазара, който се регистрира след като Агенцията за пръв път публикува европейския регистър, кодът на ACER ще бъде издаден при представяне на всички раздели от регистрационния формат на съответния НРО (т.е. раздели 1, 2, 3, 4 и 5).

4.8 Изискване за актуализиране на информацията за регистрация

В съответствие с член 9, параграф 5 от REMIT,

„Участниците на пазара [...] уведомяват незабавно националния регулаторен орган за всяка промяна по отношение на информацията, предоставена във формуляра за регистрация.“

Важно е да се разбере, че регистрацията не е еднократно събитие, а по-скоро текущо изискване. REMIT не само изисква от участниците на пазара да се регистрират при НРО преди извършването на сделка, но също така да актуализират формуляра си за регистрация при *всяка промяна, настъпила по отношение на информацията, предоставена във формуляра за регистрация* в съответствие с член 9, параграф 5 от REMIT. Ако промяната в задължителната информация за регистрация не се съобщи своевременно, регистрацията ще се смята за непълна. Участниците на пазара, чийто формуляр за регистрация не е актуален, може да са в нарушение на член 9 от REMIT.

Макар че задължението за актуализиране на информацията, предоставена в националните регистри, да е на участниците на пазара, Агенцията смята за най-добра практика НРО да напомнят редовно на участниците на пазара (например веднъж годишно) да проверяват дали подадената информация все още е точна и актуална.

4.9 Ролята на НРО в процеса на регистрация

Като се има предвид, че участниците на пазара са задължени да се регистрират на *национално* равнище, а не пряко при Агенцията, то регистрацията на участниците на пазара по силата на REMIT е преди всичко национален процес. НРО следва да са подготвени да играят три роли по време на процеса на регистрация.

Първата роля се изразява в това да са източник на съдействие на участниците на пазара, които искат да се регистрират при дадения НРО. Дори да изберат да използват регистрационната система на Агенцията, НРО са именно тези, които трябва да окажат помощ на потребителите по време на регистрацията. Както е посочено в раздел 4.4 от настоящите насоки, Агенцията ще предостави на НРО ръководство за потребителите относно регистрацията, което може да се използва за предоставяне на помощ на участниците на пазара. Въпреки това Агенцията е на мнение, че крайната отговорност за успешната регистрация е на участниците на пазара.

Втората роля на НРО е да предават информацията от националните си регистри на Агенцията. В съответствие с член 2 от Решение № 01/2012 на Агенцията, НРО трябва своевременно да предадат информацията за регистрацията на Агенцията в момента, в който я получат от участника на пазара, след което Агенцията незабавно издава код на ACER.

Третата роля е свързана с точността на информацията за регистрация. В съответствие с член 9, параграф 2 от REMIT, НРО създават регистри на участниците на пазара, които регистри те редовно актуализират. Точната информация в националните регистри и в европейския регистър на участниците на пазара е предпоставка за ефективна и ефикасна система за надзор на пазара. Агенцията смята за най-добра практика наличието на системи при НРО за ефективна проверка на информацията за регистрация, подавана от участниците на пазара, с цел да се установят пропуски и очевидни грешки. Агенцията трябва да бъде своевременно уведомявана за всякакви грешки, установени от НРО. Системата на регистрация, разработена от Агенцията, ще даде възможност за извършване на автоматични проверки, което ще предотврати подаването на непълни формуляри за регистрация от страна на участниците на пазара.

Участниците на пазара могат да търгуват без да са в нарушение на член 9 веднага след като подадат пълни формуляри за регистрация на съответния НРО, независимо дали им е бил издаден код на ACER. Затова Агенцията се стреми да издаде код на ACER веднага след получаване от НРО на информацията за регистрация. Но Агенцията се стреми също така да гарантира високо ниво на точност в европейския регистър на участниците на пазара. Следователно тя може да реши да забави публикуването на информацията, предоставена ѝ от НРО, докато НРО извършват допълнителни проверки на информацията за регистрация, предадена от участниците на пазара.

Важно е да се отбележи, че посредством процеса на регистрация, НРО не издават на участниците на пазара разрешително или лиценз за търговия. Приключването на процеса на регистрация не представлява проверка с цел „познавай клиента си“, нито оценка на квалификацията и репутацията на участника на пазара.

4.10 Заключение

За даден участник на пазара, който започва процес на регистрация преди Агенцията да публикува за пръв път списъка на участниците на пазара в европейския регистър, този процес ще включва следните стъпки:

1. Преди да извърши сделка, за която има изискване за докладване на Агенцията в съответствие с член 8, параграф 1 от REMIT, участникът на пазара предава формуляр за регистрация на съответния НРО, предоставяйки информация във връзка с раздели 1, 2, 3 и 5 от Решение № 01/2012 на Агенцията. НРО следва да насърчават участниците на пазара да се регистрират предварително, за да улеснят безпрепятственото провеждане на процеса на регистрация. Участниците на пазара носят отговорност за предоставяне на точна и пълна информация за регистрацията;
2. НРО незабавно предава на Агенцията информацията от националния си регистър;
3. Веднага след предаване на информацията от НРО към Агенцията, последната издава уникален идентификатор („код на ACER“) на участника на пазара и уведомява участника на пазара и съответния НРО;
4. Агенцията създава европейски регистър на участниците на пазара въз основа на информацията, предоставена от НРО. Публикува се списък на участниците на пазара въз основа на европейския регистър;

5. Участникът на пазара приключва втората фаза от процеса на регистрация, като предава информацията във връзка с раздел 4 от регистрационния формат. Крайният срок за подаване на тази информация е 3 месеца след като Агенцията публикува за пръв път европейския регистър на участниците на пазара.

Всеки участник на пазара, който се регистрира след като Агенцията публикува за пръв път европейския списък на участниците на пазара, трябва да представи цялата необходима информация, т.е. информацията по отношение на раздели 1, 2, 3, 4 и 5 по време на първоначалната си регистрация.

Участниците на пазара следва да предадат формуляра за регистрация на НРО преди извършване на сделка, която трябва да се докладва на Агенцията в съответствие с член 8, параграф 1 от REMIT. Важно е обаче на участниците на пазара да се даде ясно и последователно послание относно регистрирането по силата на REMIT: регистрацията на участниците на пазара в никакъв случай не представлява разрешително или лиценз за търговия и не засяга задълженията за спазване на приложимите правила за търгуване и балансиране.

Агенцията ще обяви достатъчно рано кога възнамерява да публикува за пръв път европейския регистър на участниците на пазара.

5 Прилагане на определението за „вътрешна информация“

5.1 Въведение

Настоящият раздел обхваща това, което Агенцията в момента смята, че представлява „вътрешна информация“ съгласно определението в член 2, параграф 1 от REMIT.

Член 2, параграф 1 от REMIT определя „вътрешната информация“ по следния начин:

„Вътрешна информация“ означава

- информация, точна по своето естество,
- която не е била направена публично достояние,
- отнасяща се пряко или косвено до един или повече енергийни продукти на едро и
- която, ако бъде направена публично достояние, вероятно би повлияла съществено на цените на тези енергийни продукти на едро.

По-долу се предоставят насоки относно това, което Агенцията понастоящем смята, че обхващат горните четири критерия⁷.

Следва да се отбележи, че критериите относно информацията, която е точна по своето естество (вж. раздел 5.2) и относно същественото влияние на цените (вж. раздел 5.4), до голяма степен са свързани помежду си и следователно трябва да се разглеждат заедно. Въпреки това Агенцията смята, че е възможно да се установят поотделно факторите, които следва да се имат предвид по отношение на всеки критерий.

Важно!

Примерите за видовете практики, посочени в настоящия документ, умишлено са описани по начин, който не е юридически и технически, и изрично се подчертава, че описанията нямат за цел да засегнат обхвата на тълкуването на REMIT.

5.2 „Информация“ и „информация, точна по своето естество“

В член 2, параграф 1, ал. 1 от REMIT се обяснява какво се има предвид с термина „информация“ по следния начин:

а) информацията, която трябва да бъде направена публично достояние в съответствие с регламенти (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009, включително насоките и мрежовите кодекси, приети в съответствие с тези регламенти;

б) информация, свързана с капацитета и използването на съоръжения за производство, съхранение, потребление или пренос на електроенергия или природен газ, или свързана с капацитета и използването на съоръжения за втечнен природен газ, включително планирана или непланирана недостъпност на тези съоръжения;

⁷ По отношение на енергийните продукти на едро, които са финансови инструменти и за които се прилага член 9 от Директивата относно пазарните злоупотреби (MAD), можете да направите справка със съответните насоки на ЕКРЦК и информацията за MAD, вж. трите набора с насоки на ЕКРЦК и информацията за общото действие на Директивата по отношение на пазара, изброени в раздел „Свързани документи“ от настоящите насоки).

в) информация, която трябва да се разкрие в съответствие с правни или регулаторни разпоредби на равнището на Съюза или на национално равнище, пазарни правила и договори или обичайни практики на съответния пазар за търговия на едро с енергия, доколкото тази информация вероятно би повлияла съществено на цените на тези енергийни продукти на едро; както и

г) друга информация, която разумен професионален участник на пазара вероятно би използвал като част от основанието за своето решение да извърши сделка, свързана с енергиен продукт на едро, или за издаване на нареждане за търгуване с енергийни продукти на едро.

Обаче единствено член 2, параграф 1, ал. 2 от REMIT определя понятието „информация“. За да се счита дадена информация за вътрешна такава, тя все пак трябва да отговаря на всичките четири критерия от член 2, параграф 1, ал. 1 от REMIT, споменати по-горе (вж. раздел 5.1), т.е. че информацията трябва да е точна по своето естество, да не е била направена публично достояние, да се отнася пряко или косвено до един или повече енергийни продукти на едро и която, ако бъде направена публично достояние, вероятно би повлияла съществено на цените на тези енергийни продукти на едро.

„Информация за прозрачност“ спрямо „вътрешна информация“

Понятието „информация за прозрачност“ се отнася до всички данни, които трябва да се публикуват по силата на задължението за прозрачност в съответствие с регламенти (ЕО) № 714/2009⁸ и (ЕО) № 715/2009⁹, включително приложимите насоки и мрежови кодекси, приети в съответствие с тези регламенти. Това включва информацията, посочена в Регламент (ЕС) № 543/2013 на Комисията¹⁰, който изменя насоките в приложение I към Регламент (ЕО) № 714/2009.

Информацията за прозрачност е цитирана в член 2, параграф 1, буква а) от REMIT като вид информация, която може да представлява вътрешна информация.

От друга страна, понятието „вътрешна информация“ обхваща информацията за прозрачност, която вероятно би повлияла съществено на цените на енергийните продукти на едро, но от друга страна е по-широка и включва също така друга информация, която разумен професионален участник на пазара вероятно би използвал като част от основанието за своето решение да извърши сделка, свързана с енергиен продукт на едро, или за издаване на нареждане за търгуване с енергиен продукт на едро, доколкото тази информация вероятно би повлияла съществено на цените на енергийните продукти на едро.

Това означава, че информацията за прозрачност обикновено представлява периодични структурирани данни, предмет на регламенти (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009, включително информацията, посочена в Регламент (ЕС) № 543/2013 на Комисията.

⁸ Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия.

⁹ Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ.

¹⁰ Регламент (ЕС) № 543/2013 на Комисията от 14 юни 2013 година за представяне и публикуване на данни на пазарите за електроенергия.

Обикновено вътрешната информация следва да се разглежда като *ad hoc* структурирани данни, които вероятно биха повлияли съществено на цената, която не е разкрита на пазара. Такова изискване се простира отвъд периодичното и редовно публикуване на данни по силата на горните регламенти и може да се изпълни от определена информация за прозрачност.

Следователно вътрешната информация може да е свързана с всяка форма на информация, която попада в обхвата на горните регламенти и която отговаря на съответните изисквания, както и следната допълнителна информация, доколкото тази информация вероятно би повлияла съществено на цените на енергийните продукти на едро:

- Информация, свързана с капацитета и използването на съоръжения за производство на електроенергия или природен газ, включително планирана или непланирана недостъпност на тези съоръжения;
- Информация, свързана с капацитета и използването на съоръжения за съхранение на електроенергия или природен газ, включително планирана или непланирана недостъпност на тези съоръжения;
- Информация, свързана с капацитета и използването на съоръжения за потребление на електроенергия или природен газ, включително планирана или непланирана недостъпност на тези съоръжения;
- Информация, свързана с капацитета и използването на съоръжения за пренос, включително планирана или непланирана недостъпност на тези съоръжения;
- Информация, свързана с капацитета и използването на съоръжения за втечен природен газ, включително планирана или непланирана недостъпност на тези съоръжения;
- Информация, която трябва да се разкрие в съответствие с правни или регулаторни разпоредби на равнището на Съюза или на национално равнище;
- Информация, която трябва да се разкрие в съответствие с пазарни правила;
- Информация, която трябва да се разкрие в съответствие с договори;
- Информация, която трябва да се разкрие в съответствие с обичайните практики на пазара;
- Друга информация, която разумен професионален участник на пазара вероятно би използвал като част от основанието за своето решение да извърши сделка, свързана с енергиен продукт на едро, или за издаване на нареждане за търгуване с енергийни продукти на едро.

Съгласно Регламент (ЕС) № 543/2013 на Комисията, информацията, свързана с планираната неразполагаемост от 100 MW или повече на потребяваща единица, производствена единица или на междусистемни електропроводи и в преносната мрежа, трябва да бъде публично оповестена чрез платформата за прозрачност към Европейската мрежа на операторите на преносни системи (ЕМОПС). С оглед на това Агенцията разглежда дали може да се посочи индикативен праг за целите на определението за вътрешна информация по силата на REMIT.

Що се отнася до пазарите за природен газ, Агенцията разбира колко трудно е да се посочи единен европейски праг за вътрешна информация поради големите разлики в размера, структурата и ликвидността на пазарите в цяла Европа.

Независимо дали се прилагат индикативни прагове от участниците на пазара, НРО трябва да гарантират, че участниците на пазара са наясно, че всяка планирана или непланирана промяна в капацитета или продукцията - независимо от размера - на дадено съоръжение за производство, съхранение, потребление или пренос на природен газ или електроенергия може да представлява вътрешна информация, ако отговаря на критериите, посочени в член 2,

параграф 1 от REMIT. От участниците на пазара зависи да преценят дали информацията, която притежават, представлява вътрешна информация и следователно трябва да стане публично достояние.

Има вероятност понятието „вътрешна информация“ да бъде предмет на тълкуване от националните и европейските съдилища. В това отношение значение имат и съдебните решения относно определението за вътрешна информация съгласно MAD, доколкото същите понятия се прилагат съгласно тази Директива¹¹.

В член 2, параграф 1, ал. 3 от REMIT се дава следният ориентир за това какво се има предвид под понятието „точна по своето естество информация“:

„Информацията се счита за точна по своето естество, ако посочва набор от обстоятелства, които съществуват или може с основание да се очаква да възникнат, или събитие, което е възникнало или може с основание да се очаква да възникне, и ако е достатъчно конкретна, за да дава възможност да се направи извод за вероятното въздействие на този набор от обстоятелства или това събитие върху енергийните продукти на едро.“

Точното естество на информацията следва да се оцени от притежателя на информацията за всеки един случай поотделно и зависи от това каква е информацията и от заобикалящия контекст.

Съгласно съображение 12 от REMIT, информацията относно собствените планове и стратегии за търгуване на участниците на пазара не следва да се счита за вътрешна информация. Понастоящем Агенцията счита, че „плановите за търгуване“ са систематичният метод за скрининг и оценка на енергийните продукти на едро, определянето на степента на риска, който се поема или трябва да се поеме, и формулирането на краткосрочни и дългосрочни инвестиционни цели. Един успешен план за търгуване включва също така подробности като например вида на системата за търгуване, която да се използва. Повечето планове налагат използване на различни видове инструменти за технически анализ. В допълнение Агенцията смята, че „стратегии за търгуване“ са набор от обективни правила, определящи условията, които трябва да се изпълнят за влизане или излизане от търговията. Стратегията за търгуване включва спецификации за влизането в търговията, включително филтри и задействащи фактори, както и правила за излизане от търговията, управление на паричните средства, срокове, видове нареждания и т.н.

5.3 Публично достояние

По принцип, информацията се счита за публична, ако е била направена достояние за широката общественост, която търгува, т.е. за неопределен брой отделни лица. В това отношение е без значение кой е направил информацията публично достояние. Не се прави разлика дали информацията е станала публична благодарение на участника на пазара или на някоя друга страна.

¹¹ Вж. например решението по делото *Gelti*, C-19/11, EU:C:2012:397, относно критерия за „точна информация“.

Достатъчно е (но също така задължително) тази информация да е станала едновременно достояние за широката общественост, която търгува, гарантирайки равен достъп до информацията, тъй като всеки заинтересован участник на пазара може да се осведоми за тази информация (понятие, наречено „секторна публичност“). Такъв би могъл да е случаят, например, ако се използва общодостъпна електронна система за разпространение на информацията, но не се изисква публикация в медиите. Следователно оповестяването на информацията само за избрани участници на пазара – например чрез информационна служба или новинарски съвет на енергийната борса, който е достъпен само за членовете на борсата, не отговаря на изискването за информиране на широката общественост, която търгува.

В този контекст Агенцията е обмисляла възможността за услуги за предоставяне на енергийни данни в реално време, т.е. компании, които измерват производството в различни електроцентрали в реално време и продават тези данни на абонатите на услугата. Агенцията е на мнение, че предоставената информация чрез такива услуги се счита за публично достояние в момента, в който се оповести от доставчика. Агенцията не е установила случай, при който тези услуги да не са на разположение на всеки, пожелал да се абонира за тях. Въпреки това подчертава, че е възможно даден участник на пазара, отговорен за разкриване на информацията, да задържа вътрешна информация, дори част от нея да се оповести чрез услуга в реално време. Информация като например причината за даден инцидент, продължителността и т.н., която не се оповестява от доставчика на услугите в реално време, би могла все пак да се смята за вътрешна информация (ако тази информация е известна или впоследствие стане известна на участника на пазара). Затова участниците на пазара не следва да разчитат на подобни доставчици на услуги да оповестяват вътрешна информация от тяхно име. Разбирането на Агенцията за ефективно и навременно публично разкриване на вътрешна информация е посочено в раздел 7 от настоящите насоки.

5.4 Вероятност да повлияе съществено на цените

Счита се, че информацията представлява вътрешна информация само ако обстоятелствата, на които е основана, вероятно биха повлияли съществено – ако стане публично достояние – на цената на енергийния продукт на едро. Агенцията разбира критерия за съществено влияние върху цените така, че той стеснява широкото понятие за информация до мащаба на такава информация, която е достатъчно важна, за да има потенциала да повлияе съществено на цените.

В съответствие с член 2, параграф 1 от REMIT, вероятността дадена информация съществено да повлияе на цените на енергийните продукти на едро е достатъчна, за да се категоризира като вътрешна информация. Следователно не се изисква действително влияние върху цените.

Понятието за вероятност изисква оценка на степента, до която подобни обстоятелства биха повлияли на цената на енергийните продукти на едро, ако станат публично достояние. Подобна оценка трябва да вземе под внимание очакваното въздействие на информацията в светлината на свързаната дейност на участника на пазара, както и ситуацията на пазара, включително особеностите на пазара (размер, баланс на търсенето и предлагането, наклон на съответната крива на предлагането – обвързана с търсенето, но и с вече съществуващите ограничения на производството, вече оповестена

информация за колебания в предлагането, време от деня – напр. работен/почивен ден, в (извън)работно време и т.н.) и всякакви други пазарни променливи, които биха могли да повлияят на цената на свързания енергиен продукт на едро при дадените обстоятелства.

Предположението, че информацията влияе съществено на цените може да се провери с помощта на последваща (ex-post) информация, но тя не трябва да се използва от НРО за предприемане на действия срещу някого, който си е извадил основателни заключения от такова предположение.

В момента Агенцията смята, че следните полезни индикатори могат да се вземат под внимание при преценката дали информацията би могла да повлияе съществено на цените:

- видът на информацията е същият като този на информацията, която в миналото е повлияла съществено на цените;
- вече съществуващи доклади от проучвания на анализатори, публикации и мнения относно докладването на цените сочат, че въпросният вид информация влияе на цените;
- самият участник на пазара вече е разглеждал подобни събития като вътрешна информация;
- друг разумен участник на пазара вече е разглеждал подобни събития като вътрешна информация.

Следва да се подчертае, че тези фактори са само индикатори. Не трябва да се смятат за окончателни по отношение на значението им, че въпросната информация непременно ще повлияе съществено на цените.

5.5 Примери от REMIT за вътрешна информация

Самият REMIT дава следните примери за вътрешна информация в съображения 12 и 15:

(12) *Използването или опитът за използване на вътрешна информация за търговия за собствена сметка или за сметка на трето лице следва да е изрично забранено. Използването на вътрешна информация може също така да се състои в търговия на едро с енергийни продукти от лица, които знаят или следва да знаят, че информацията, с която разполагат, е вътрешна информация. Информацията относно собствените планове и стратегии за търгуване на участниците на пазара не следва да се счита за вътрешна информация. Информацията, която трябва да бъде направена публично достояние в съответствие с Регламент (ЕО) № 714/2009 или Регламент (ЕО) № 715/2009, включително насоки и мрежови кодекси, приети в съответствие с тези регламенти, може, при условие че е чувствителна по отношение на цените, да послужи като основа за решения на участниците на пазара за извършване на сделки с енергийни продукти на едро и следователно би могла да представлява вътрешна информация, докато не стане публично достояние.*

(15) *Разкриването на вътрешна информация във връзка с енергийните продукти на едро от страна на журналистите, действащи в изпълнение на своите професионални задължения, следва да се оценява при отчитане на правилата, приложими за тяхната професия и правилата, които определят свободата на пресата, освен ако тези лица извличат пряко или косвено предимства или печалба от разпространяването на въпросната информация или когато разкриването се извършва с намерение за подвеждане на пазара що се отнася до доставките, търсенето или цената на енергийните продукти на едро.*

5.6 Заключение

Агенцията счита, че с оглед на съществуващия в момента ограничен опит по отношение на прилагането на определението за вътрешна информация на пазара за търговия на едро с енергия, понятието „вътрешна информация“ засега следва да се разбира най-вече във връзка с:

- информацията, която трябва да бъде направена публично достояние в съответствие с регламенти (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009, включително насоките и мрежовите кодекси, приети в съответствие с тези регламенти, включително информацията, посочена в Регламент (ЕС) № 543/2013 на Комисията;
- информация, свързана с капацитета и използването на съоръжения за производство, съхранение, потребление или пренос на електроенергия или природен газ, или свързана с капацитета и използването на съоръжения за втечен природен газ, включително планирана или непланирана недостъпност на тези съоръжения, както и
- информация, която трябва да се разкрие в съответствие с правни или регулаторни разпоредби на равнището на Съюза или на национално равнище, доколкото тази информация вероятно би повлияла съществено на цените на тези енергийни продукти на едро.

Опитът ще покаже какъв вид друга информация би повлияла съществено на цените на един или повече енергийни продукти на едро, ако стане публично достояние.

Тези съображения важат докато не се събере повече опит по отношение на понятието за вътрешна информация на пазарите за търговия на едро с енергия. Агенцията смята, че съобразяването с гореспоменатите изисквания за прозрачност в момента е много важно, за да се избегнат нарушения на правилата за вътрешна информация.

Допълнителни насоки по този въпрос ще се предоставят от Агенцията в момента, в който се събере повече опит в прилагането на REMIT, тъй като определението за вътрешна информация ще търпи развитие с времето. Така например, ако Комисията приеме насоки, свързани с прозрачността на основните данни, това може автоматично да промени разбирането за определението за вътрешна информация и приложимите механизми за разкриване. Агенцията ще прави непрекъснат преглед на насоките си относно вътрешната информация и ще публикува преработена версия на настоящите необвързващи насоки веднага след като това е уместно.

6 Прилагане на определението за „манипулиране на пазара“

6.1 Въведение

Целта на настоящата глава е да даде на НРО примери за видовете пазарни дейности, които според Агенцията биха отговорили на определението за манипулиране на пазара, посочено в член 2, параграф 2 и 3 от REMIT. Насоките и придружаващите примери са предназначени да помогнат на НРО да разбират по еднакъв начин какво представлява манипулирането на пазара¹².

Насоките и примерите биха могли също така да улеснят идентифицирането на важните променливи („диагностични флагове“ или сигнали за манипулиране на пазара), които компетентните органи и участниците на пазара могат да наблюдават в границите на своите сфери на дейност с цел да установят или избегнат участие в манипулиране на пазара.

Важно!

Примерите за видовете практики, посочени в настоящия документ, умишлено са описани по начин, който не е юридически и технически, и изрично се подчертава, че описанията нямат за цел да засегнат обхвата на тълкуването на REMIT.

6.2 Определение за манипулиране на пазара според REMIT

В член 2, параграф 2 от REMIT се прави разграничение между четири различни категории манипулиране на пазара. Те представляват манипулиране на пазара чрез: (1) лъжливи/подвеждащи сделки, (2) позициониране на цените, (3) сделки с фиктивни способности/заблуда и (4) разпространяване на лъжлива и подвеждаща информация. Определенията за тях са следните:

а) извършването на каквато и да е сделка или издаването на каквото и да е нареждане за търгуване с енергийни продукти на едро, с което се:

- i) дават или могат да дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро;*
- ii) определя или се прави опит да се определи, чрез действията на едно или повече лица, действащи заедно, цената на един или повече енергийни продукти на едро на изкуствено равнище, освен ако лицето, което е осъществило сделката или е издало нареждането за търгуване, докаже, че причините, които са го накарали да направи това, са законни и че въпросната сделка или въпросното нареждане за търгуване са съобразени с приетите пазарни практики на съответния пазар за търговия на едро с енергия; или*

¹² По отношение на енергийните продукти на едро, които са финансови инструменти и за които се прилага член 9 от Директивата относно пазарните злоупотреби (MAD), можете да направите справка със съответните насоки на ЕКРЦК и информацията за MAD (вж. трите набора с насоки на ЕКРЦК и информацията за общото действие на Директивата по отношение на пазара, изброени в раздел „Свързани документи“ от настоящите насоки).

iii) използва или се прави опит да се използва фиктивен способ или всякаква друга форма на заблуда или на измама, с които се дават или могат да дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро;

или

б) разпространяване на информация по медиите, включително по интернет или с всякакви други средства, която дава или е възможно да даде лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на доставката, търсенето или цената на енергийните продукти на едро, включително разпространяване на слухове и на неверни или заблуждаващи новини, когато лицето, извършващо разпространението, е знаело или би трябвало да знае, че информацията е невярна или заблуждаваща.

Когато се разпространява информация за журналистически цели или художествено изразяване, такова разпространяване на информация се оценява, като се вземат предвид правилата за свободата на пресата и свободата на изразяване на мнение в другите медии, освен ако:

- i) съответните лица извличат пряко или косвено предимства или печалба от разпространяването на въпросната информация; или*
- ii) разкриването или разпространяването се извършва с намерение подвеждане на пазара що се отнася до доставките, търсенето или цената на енергийните продукти на едро.*

По същия начин, в член 2, параграф 3 от REMIT се дава следното определение за опит за манипулиране на пазара:

а) извършването на каквато и да е сделка, издаване на каквото и да е нареждане за търгуване или предприемането на каквото и да било друго действие, свързано с енергиен продукт на едро, с намерение да се:

- i) дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро;*
- ii) определят цената на един или повече енергийни продукти на едро на изкуствено равнище, освен ако лицето, което е осъществило сделката или е издало нареждането, докаже, че причините, които са го накарали да направи това, са законни и че въпросната сделка или въпросното нареждане за търгуване са съобразени с приетите пазарни практики на съответния пазар за търговия на едро с енергия; или*
- iii) използва фиктивен способ или всякаква друга форма на заблуда или на измама, с които се дават или могат да дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро;*

или

б) разпространяването на информация, включително по интернет или по какъвто и да е друг начин, с намерение да се дадат лъжливи или подвеждащи сигнали що се отнася до доставките, търсенето или цената на енергийни продукти на едро.

Отбелязва се, че съгласно формулировките в REMIT, аргументът за „възприетите пазарни практики“ може да се използва от участниците на пазара само по отношение на категорията, посочена в член 2, параграф 2, буква а), т. ii) и параграф 3, буква а), т. ii) (позициониране на цените). Такъв аргумент не може да се използва по отношение на останалите категории.

6.3 Примери от REMIT за манипулиране на пазара

Самият REMIT дава следните примери за манипулиране на пазара и опити за манипулиране на пазара в съображения 13 и 14:

(13) *Манипулирането на пазарите за търговия на едро с енергия включва действията, предприети от лица, които изкуствено причиняват ниво на цените, което не е обосновано от пазарните сили на предлагането и търсенето, в това число действителната наличност на капацитети за производство, съхранение и пренос, както и от търсенето. Видовете манипулиране на пазара включват издаване и оттегляне на фиктивни нареждания; разпространяване на невярна или подвеждаща информация или слухове чрез медиите, в това число интернет или с всякакви други средства; преднамерено предоставяне на невярна информация на предприятията, извършващи оценки на цените или изготвящи доклади за пазара с цел заблуждаване на участниците на пазара, които действат въз основа на тези оценки на цените и доклади за пазара; и преднамереното предприемане на действие, така че да изглежда, че наличността на производствен капацитет за електроенергия, наличността на природен газ или наличността на капацитет за пренос е различна от капацитета, който в действителност е технически наличен, в случаите, когато подобна информация засяга или има вероятност да засегне цената на енергийните продукти на едро. Манипулирането и неговото въздействие може да възникне извън границите, между пазарите на електроенергия и газ, и на финансовите пазари и пазарите на продукти, в това число пазарите на квоти за емисии.*

(14) *Примерите за пазарна манипулация и опити за манипулиране на пазара включват поведението на лице или лица, които действат в сътрудничество, с цел да осигурят решаваща позиция при доставките или търсенето на даден енергиен продукт на едро, които довеждат или биха могли да доведат пряко или косвено до фиксиране на цените или до създаване на други нелоялни търговски условия; и предлагането, купуването или продаването на енергийни продукти на едро с цел, намерение или последица въвеждането в заблуждение на участниците на пазара, които действат на основата на референтните цени. Независимо от това възприетите пазарни практики като тези, прилагани в областта на финансовите услуги, които понастоящем са определени в член 1, параграф 5 от Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 г. относно търговията с вътрешна информация и манипулирането на пазара (пазарна злоупотреба), и които могат да бъдат адаптирани, ако се измени посочената директива, могат да бъдат законен начин участниците на пазара да гарантират благоприятни цени за енергийните продукти на едро.*

6.4 Примери за различни видове практики, които биха могли да представляват манипулиране на пазара

Следните примери за видове практики биха могли да представляват пазарна манипулация или опити за такава и понастоящем се смятат за особено актуални на пазарите за търговия на едро с енергия, особено в контекста на непрекъснатата търговия с енергийни продукти на едро:

6.4.1 Лъжливи/подвеждащи нареждания/сделки и позициониране на цените

а) Изпрани сделки (wash trades): Това е практиката да се извършват сделки за продажба или покупка на енергиен продукт на едро тогава, когато няма промяна на облагодетелстващия интерес или на пазарния риск, или когато прехвърлянето на облагодетелстващия интерес или на пазарния риск е само между страни, които действат съгласувано или в условия на тайно споразумение¹³.

б) Неуместно съчетани поръчки (improper matched orders): Това са сделки, при които нарежданията за покупка и продажба се вписват (почти) едновременно с една и съща цена и количество от различни, но сговорили се страни. Тези сделки представляват манипулиране на пазара, освен ако не са законни сделки, извършвани в съответствие с правилата на съответната платформа за търговия (например кръстосани сделки).

в) Пускане на поръчки без намерение за тяхното изпълнение: Това включва издаване на нареждания, особено в електронни системи за търговия, които са по-високи/по-ниски от предишното предложение/оферта на съответния участник на пазара. Намерението не е да се изпълни поръчката, а да се създаде подвеждащо впечатление, че има търсене или предлагане на енергиен продукт на едро при тази цена. След това нарежданията се оттеглят от пазара преди да бъдат изпълнени. (Вариант на този вид манипулиране на пазара е да се подаде малка поръчка за позициониране на цената на предложението/офертата на енергийния продукт на едро така, че да има готовност за изпълнение на нареждането за търгуване, ако то не може да бъде оттеглено навреме).

г) Маркиране на затварянето: Тази практика включва преднамерена покупка или продажба на енергийни продукти на едро при затварянето на пазара в опит да се промени цената на енергийния продукт на едро при затварянето. Тази практика може да се осъществи във всеки отделен ден на търговия, но е свързана по-специално с датите на изтичане на фючърси/опции или тримесечен/годишен портфейл, или референтна/оценъчна точка на индекса.

д) Неправомерен икономически натиск („abusive squeeze“ или „market cornering“): Това включва участник или участници със значително влияние върху предлагането, търсенето или механизмите за доставка на енергиен продукт на едро и/или основен продукт по договор за деривати, използващ ключовата си позиция, за да наруши съществено цената, на която другите трябва да доставят, да получат доставеното или да отложат доставката на инструмента/продукта, за да изпълнят задълженията си. (Следва да се отбележи, че подходящото взаимодействие между предлагането и търсенето може да доведе – а и често води – до напрежение на пазара, но това само по себе си не е пазарна манипулация. По същия начин това, че имаш значително влияние върху предлагането, търсенето или механизмите за доставка на енергиен продукт на едро, само по себе си не представлява пазарна манипулация.)

¹³ Допълнителна информация за това поведение може да се намери в Обяснителна бележка № 1/2017 на Агенцията от 19 юни 2017 г. относно прилагането на член 5 от REMIT за забрана срещу манипулирането на пазара по отношение на изпрани сделки.

е) Манипулация на кръстосани пазари: Търговия на един пазар за неправомерно позициониране на цената на енергиен продукт на едро на свързан пазар. Тази практика включва предприемане на търговия на един пазар с цел оказване на неправомерно влияние върху цената на същия или свързан с него енергиен продукт на едро на друг пазар. Пример може да бъде търговията с основния продукт на енергиен дериват на едро, за да се наруши цената на деривативния договор. (Сделките, чрез които се цели получаване на легитимно предимство от разликите в цените на енергийните деривати на едро или на базовите продукти, търгувани на различни места – „арбитраж“ – не представлява манипулация.)

ж) Действия, предприети от лица, които изкуствено предизвикват цени, които не са оправдани от пазарните сили на търсенето и предлагането, включително действителната разполагаемост на капацитет за производство, съхранение или транспорт, и търсене („физическо задържане“): Това е например практиката, при която даден участник на пазара решава да не предлага на пазара целия наличен капацитет за производство, съхранение или транспорт без основание и с намерението да повиши пазарната цена, напр. когато без основание не пуска на пазара електроцентраля, чиято пределна цена е по-ниска от спот цените, злоупотребява с инфраструктура, капацитет за пренос и т.н., което би довело до необичайно високи цени.

з) Презапасяване с капацитет за пренос: Тази практика включва: (i) придобиване на целия или част от наличния капацитет за пренос (ii) без той да се използва или без да се използва ефективно.¹⁴

6.4.2 Сделки, включващи фиктивни способности/заблуда

а) Разпространение на лъжлива или подвеждаща пазарна информация чрез медиите, включително чрез интернет или по друг начин (в някои юрисдикции това е известно като „скалпиране“): Това се прави с намерението да се промени цената на енергийния продукт на едро в посока, която е по-благоприятна за позицията, която се поддържа или за сделката, планирана от лицето, разпространяващо информацията.

б) Помпане и дъмпинг: Тази практика включва заемане на дълга позиция за енергиен продукт на едро и след това предприемане на допълнителна покупка и/или разпространяване на подвеждаща положителна информация за енергийния продукт на едро с цел повишаване на неговата цена. Другите участници на пазара са подведени от последващия ефект върху цената и са привлечени от закупуването на енергийния продукт на едро. След това манипулаторът продава на по-високата цена.

в) Кръгова търговия: Процес на изпълнение на нареждане за продажба със знанието, че в същото време се издава офсетно нареждане за покупка. Действието се счита за незаконно, защото изключва конкуренцията.

¹⁴ Допълнителна информация за това поведение може да се намери в Обяснителна бележка № 1/2018 на Агенцията от 22 март 2018 г. относно прилагането на член 5 от REMIT за забраната за манипулиране на пазара по отношение на презапасяването с капацитет за пренос.

г) Предварително уредена търговия: Практиката на двама стокови дилъра, които търгуват помежду си на предварително договорени цени. Предварително уредената търговия има за цел да изключи други дилъри от пазара, да получи данъчно предимство или и двете. Поради това предварително уговорената търговия е незаконна. Агенцията е на мнение, че някои по-специфични практики като например кръстосани / предварително уредени сделки биха могли да се считат за възприети пазарни практики и следователно не представляват манипулиране на пазара при условие, че се предприемат съгласно правилата на съответното място за търговия, приложими според неговите правила за поведение. Но в повечето такива случаи извършването на практиката в съответствие с правилата на мястото за търговия би било само по себе си достатъчно, за да се насърчи интегритетът на пазара, и следователно не възниква въпросът дали тя следва да получи статут на възприета пазарна практика.

6.4.3 Разпространяване на лъжлива и подвеждаща информация

Този вид манипулиране на пазара включва разпространяване на лъжлива и подвеждаща информация, без непременно да се предприемат каквито и да било съпътстващи сделки. Това би могло да включва създаване на подвеждащо впечатление, като не се оповестява правилно ценово чувствителна част от информацията, която трябва да бъде оповестена. Например, пазарен участник с информация, която би отговаряла на определението за „вътрешна информация“ съгласно Регламента, не разкрива правилно тази информация, което води до вероятност за подвеждане на пазара.

а) Разпространяване на лъжлива/подвеждаща информация чрез медиите: Това включва поведение като например публикуване на информация чрез интернет или пускане на прес-съобщение, което съдържа неверни или подвеждащи твърдения за енергиен продукт на едро, допуснат до търговия на организиран пазар. Лицето, разпространяващо информацията, знае или би трябвало да знае, че тя е лъжлива или подвеждаща, и че я разпространява, за да създаде невярно или подвеждащо впечатление. Разпространението на лъжлива/подвеждаща информация чрез официално признат канал за разпространение на информация до потребителите на организиран пазар е особено сериозно, тъй като е важно участниците на пазара да могат да разчитат на разпространението на информация чрез такива официални канали.

б) Друго поведение, предназначено да разпространява лъжлива/подвеждаща информация: Този вид манипулиране на пазара би обхванал поведение, предназначено да създаде невярно и подвеждащо впечатление чрез средства, различни от медиите. Пример може да бъде движението на запаси от физически стоки, за да се създаде заблуждаващо впечатление за предлагането или търсенето на стоката, или на доставката в стоков фючърсен договор.

6.5 Заключение

Гореспоменатите примери за различни видове практики, които биха могли да представляват пазарна манипулация, са вдъхновени от собствения опит на НРО и от придобития на финансовите пазари опит на финансовите пазарни органи, с които Агенцията и различните НРО ще си сътрудничат тясно при прилагането на REMIT. Следователно тези примери в момента могат да се приемат като ориентир за възможни сигнали за пазарна манипулация на пазарите за търговия на едро с енергия в съответствие с REMIT.

Тези съображения са валидни докато не се събере повече опит по отношение на пазарната манипулация на пазарите за търговия на едро с енергия.

Като цяло Агенцията смята, че поведението на участниците на пазара трябва да отговаря на техническите и икономическите им ограничения по начин, съответстващ на конкурентното право, особено що се отнася до упражняването на пазарна сила. Сътрудничеството между Агенцията, НРО и органите по конкуренцията, както е предвидено в REMIT, трябва да се разбира именно в този аспект.

Агенцията непрекъснато ще прави преглед на насоките си относно манипулирането на пазара и ако сметне за подходящо, ще публикува преработени указания с незадължителен характер.

7 Спазване на задължението за оповестяване на вътрешна информация

7.1 Въведение

В настоящия раздел е посочено текущото разбиране на Агенцията за изпълнението на задължението за оповестяване на вътрешна информация в съответствие с член 4 от REMIT.

В съответствие с член 4, параграф 1 от REMIT:

„Участниците на пазара публично, ефективно и навременно разкриват вътрешна информация, с която разполагат по отношение на търговска дейност или съоръжения, които съответният участник на пазара или неговото предприятие майка или свързано предприятие притежава или контролира, или по отношение на въпроси, свързани с тяхната експлоатация, за които въпросният участник на пазара или въпросното предприятие носи отговорност, независимо дали изцяло или отчасти. Такова разкриване включва информация, свързана с капацитета и използването на съоръжения за производство, съхранение, потребление или пренос на електроенергия или природен газ, или свързана с капацитета и използването на съоръжения за втечен природен газ, включително планирана или непланирана недостъпност на тези съоръжения.“

Задължението за оповестяване на вътрешна информация е на участника на пазара съгласно член 4, параграф 1 от REMIT. Това задължение е свързано не само с вътрешна информация по отношение на собствената търговска дейност или съоръжения на участника на пазара, но и с вътрешна информация за неговото предприятие майка или свързано предприятие. Освен това, задължението е свързано не само с вътрешна информация по отношение на търговската дейност или съоръженията, които участникът на пазара или въпросните предприятия притежава(т) или контролира(т), но също така по отношение на търговска дейност или съоръжения, за чиято експлоатация участникът на пазара или въпросното предприятие носи отговорност, независимо дали изцяло или отчасти. Задължението за оповестяване на вътрешна информация не се прилага за лице или участник на пазара, което притежава вътрешна информация по отношение на търговската дейност или съоръженията на друг участник на пазара, стига този собственик на въпросната вътрешна информация да не е предприятие майка или свързано предприятие. Независимо от това, лицата, разполагащи с информация при такива обстоятелства, ще трябва да разгледат своето съответствие с член 3 и по-конкретно дали разполагат с подобна информация в качеството си на някое от лицата, изброени в член 3, параграф 2.

Член 4, параграф 3 от REMIT разпростира задължението за оповестяване съгласно член 4, параграф 1 от REMIT към лице, наето от или действащо от името на участник на пазара, когато това лице разкрива вътрешна информация на друго лице в рамките на нормалното изпълнение на своята работа, професия или задължения, както са посочени в член 3, параграф 1, буква б) от REMIT. В такъв случай този участник на пазара или лице осигурява едновременно, пълно и ефективно публично разкриване на тази информация. Задължението за оповестяване по член 4, параграф 3 от REMIT обаче не се прилага, когато лицето, което получава информацията, е обвързано със задължение за поверителност, независимо дали това задължение произтича от закон, подзаконов акт, устройствен акт или договор.

7.2 Оповестяване на вътрешна информация по ефективен начин

7.2.1 Механизми за оповестяване

По принцип вътрешната информация трябва да се разкрива по начин, който гарантира, че тя може да бъде разпространена сред възможно най-широка общественост. Затова Агенцията смята, че разкриването на вътрешна информация чрез платформи има своите предимства и че този механизъм на разкриване се смята за ефективен съобразно разбирането на Агенцията по-долу за ефективно и навременно разкриване.

Що се отнася до разкриването на вътрешна информация *по ефективен начин*, Агенцията – понастоящем и поне на една междинна фаза – счита, че на това изискване отговаря следният двоен подход за механизми на разкриване:

- ако съществуват платформи за разкриване на вътрешна информация, например поддържани от оператори на преносни системи¹⁵ (напр. инициативата за прозрачност RTE-UFE) или енергийни борси (напр. Nord Pool Spot, платформата за прозрачност на EEX и т.н.), или ако съществуват платформи за прозрачност в съответствие с Регламент (ЕО) № 714/2009¹⁶, Регламент (ЕО) № 715/2009¹⁷, включително насоки и мрежови кодекси, приети в съответствие с тези регламенти, включително Регламент (ЕС) № 543/2013 на Комисията¹⁸, то участниците на пазара трябва да използват такива платформи, освен ако не е посочено друго в съответните правила и регламенти или от компетентния НРО. Съгласно член 4, параграф 4 от REMIT, подобно оповестяване на вътрешна информация, включително в обобщен вид, в съответствие с Регламент (ЕО) № 714/2009 или Регламент (ЕО) № 715/2009¹⁹, или на насоки и мрежови кодекси, приети в съответствие с тези регламенти, представлява едновременно, пълно и ефективно публично разкриване.

Що се отнася до оповестяването на вътрешна информация чрез платформи, Агенцията смята, че понятието за *ефективно* оповестяване предполага, че използваната платформа от участника на пазара отговаря на минималните изисквания за качество, изброени в раздел 7.2.2.

Не е необходимо едновременно оповестяване на уебсайта на участника на пазара, ако се използва платформа, която оповестява вътрешната информация своевременно. Възможността да се използва само платформата ще намали организационната тежест за участника на пазара. Освен това Агенцията смята, че използването на платформи води до улеснен достъп до информация за всички участници на пазара.

---

¹⁵ Следва да се отбележи, че съгласно член 2, параграф 7 от REMIT, самите оператори на преносни системи са участници на пазара.

¹⁶ Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия.

¹⁷ Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ.

¹⁸ Регламент (ЕС) № 543/2013 на Комисията от 14 юни 2013 година за представяне и публикуване на данни на пазарите за електроенергия.

¹⁹ Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ.

- ако все още не съществуват подходящи платформи или ако едновременно с оповестяването чрез платформа за оповестяване на вътрешна информация участниците на пазара могат, поне за междинен период и освен ако не е посочено друго, да оповестяват притежавана от тях вътрешна информация на собствените си уебсайтове. Ако обаче се избере подобен механизъм за оповестяване, важно е разкриването на вътрешна информация да увеличи нивото на прозрачност в рамките на ЕС и да не изкривява разпространяването на информация. Следователно информацията трябва да се оповестява по начин, който гарантира, че тя може да стигне до възможно най-широка общественост, включително медиите. Социалните медии се използват само като допълнителни източници без да заместват оповестяването чрез уебсайтовете.

Що се отнася до оповестяването на вътрешна информация чрез фирмени уебсайтове, Агенцията смята, че понятието за *ефективно* оповестяване предполага, че участникът на пазара отговаря на минималните изисквания за качество, изброени в раздел 7.2.2.

В този контекст трябва да се спомене, че като част от процеса на регистрация при съответните НРО участниците на пазара задължително предоставят информация за това къде оповестяват вътрешна информация. Тази информация ще се публикува от Агенцията като част от европейския регистър на участниците на пазара.

7.2.2 Минимални изисквания за качество за ефективно оповестяване на вътрешна информация

Следните минимални изисквания за ИТ би трябвало да са налице, за да се гарантира ефективно оповестяване на вътрешна информация:

- Вътрешната информация се оповестява сред обществеността въз основа на недискриминация и безплатно;
- Вътрешната информация се предоставя чрез RSS формат за захранване с информация (RSS feed), който е специфичен за оповестяване на вътрешна информация, което позволява лесен и бърз достъп от обществеността;
- Вътрешната информация е на разположение на обществеността за период от минимум 2 години;
- Информацията се публикува на официалния език на съответната държава членка и на английски, или само на английски;
- Посочва се минимална неразполагаемост в съответствие с пазарните очаквания;
- Налице са ефективни административни процедури, създадени да предотвратят конфликт на интереси с участниците на пазара (приложимо само за платформи).

Макар участниците на пазара да отговарят за оповестяването на вътрешна информация, Агенцията разбира, че те нямат влияние върху функционирането на платформите. Затова Агенцията приема, че участниците на пазара не носят отговорност за временните технически проблеми с подобни платформи, които отговарят на горните минимални изисквания за качество. Ако информацията е подадена в платформата навреме и се появят временни технически проблеми, то тогава участниците на пазара не трябва да бъдат обвинявани, че са нарушили задължението за оповестяване на вътрешна информация. Но ако техническите проблеми продължат, участниците на пазара трябва да използват други платформи или собствения си уебсайт. В случай на забавено оповестяване при такова обстоятелство, участниците на пазара следва да разгледат спазването на забраната в член 3 още преди информацията реално да се оповести на пазара.

Освен това, независимо дали информацията се публикува на платформа за прозрачност или на уебсайта на участника на пазара, и без да се засяга член 1, параграф 2 от REMIT, публикацията трябва да съдържа следната информация:

Обозначение: “Оповестяване в съответствие с член 4, параграф 1 от REMIT – спешно пазарно съобщение“
Заглавие, обобщаващо основното съдържание на оповестяването
Час и дата на оповестяването
Час и дата на съответния инцидент
Ако е приложимо, наименование и място на въпросното съоръжение
Ако е приложимо, съответната пазарна област
Ако е приложимо, засегнат капацитет на съответното съоръжение
Ако е приложимо, разполагаем капацитет на съответното съоръжение
Ако е приложимо, съответното гориво
Ако е приложимо, прогнозен период, в който въпросните съоръжения ще бъдат отново достъпни частично или изцяло
Ако е приложимо, причините за недостъпността на съответното съоръжение. Ако тези причини не са ясни, редовно се дава актуална информация докато се потвърдят.
Ако е приложимо, история на предишните оповестявания относно същото събитие, например при актуализиране на прогнозата или ако непланираното прекъсване стане планирано.
Всякаква друга информация от значение, необходима на читателя.

Задължението за оповестяване на вътрешна информация не засяга прилагането на европейското конкурентно право (вж. също раздел 10.2 от настоящите насоки относно режима на възприетите пазарни практики (ВПП)).

Всяко оповестяване трябва да е възможно най-кратко и конкретно, в границите на разумното. Затова не трябва да включва изявления от ръководството на компанията, никаква форма на реклама или друга информация, която не е от значение. По същата причина Агенцията не насърчава използването на откази от отговорност. Ако се използват такива откази, те трябва да бъдат ясно разграничени от основния текст.

Ако оповестяването налага някаква прогноза, например по отношение на продължителността на прекъсването, Агенцията разбира, че подобна прогноза съдържа елемент на несигурност. Следователно тя ще смята, че участниците на пазара спазват изискванията за оповестяване само ако прогнозата им е основана на цялата налична информация и е била подготвена с надлежните усилия. Ако с времето прогнозата се промени, съответно и оповестяването трябва да се актуализира.

Агенцията смята, че оповестяването на вътрешна информация по непълен или некоректен начин би следвало да се счита за неефективно оповестяване и следователно в нарушение на член 4, параграф 1 от REMIT.

7.3 Навременно оповестяване на вътрешна информация

Що се отнася до понятието за *навременно* оповестяване на вътрешна информация, понастоящем Агенцията счита, че:

- ако вътрешната информация трябва да бъде оповестена в съответствие с регламенти (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009, включително насоки и мрежови кодекси, приети в съответствие с тези регламенти, и Регламент (ЕС) № 543/2013 на Комисията, който изменя насоките в приложението на Регламент (ЕО) № 714/2009, то оповестяването съгласно тези правила и регламенти, включително в обобщен вид, се счита за едновременно, пълно и ефективно публично разкриване (член 4, параграф 4 от REMIT). Трябва обаче да се подчертае, че дори в член 4, параграф 4 от REMIT да се казва, че оповестяването на вътрешна информация, включително в обобщен вид, в съответствие с гореспоменатите регламенти, представлява едновременно, пълно и ефективно публично разкриване, то не представлява непременно навременно разкриване, а вътрешната информация трябва при всички случаи да се оповести преди търгуването с енергийни продукти на едро, за които се отнася въпросната информация, или преди да се препоръча на друго лице да търгува с енергийни продукти на едро, за които се отнася информацията.
- ако вътрешната информация не трябва да бъде публично оповестена в съответствие с регламенти (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009, и Регламент (ЕС) № 543/2013 на Комисията, Агенцията понастоящем смята, че няма причина да се прилага различна разумна времева рамка за оповестяване на информацията от тази, посочена в гореспоменатите регламенти. Следователно подобна информация трябва да се оповести възможно най-скоро, но в рамките на максимум един час, освен ако не е посочено друго в приложимите правила и регламенти. При всички случаи обаче вътрешната информация трябва да се оповести преди търгуването с енергийни продукти на едро, за които се отнася тази информация, или преди да се препоръча на друго лице да търгува с енергийни продукти на едро, за които се отнася информацията.

Агенцията смята, че участниците на пазара трябва да разработят ясен план за изпълнение в посока оповестяване на вътрешна информация в (почти) реално време, извън спазването на съществуващите задължения за прозрачност по Третия пакет.

7.4 Отложено оповестяване на вътрешна информация

В съответствие с член 4, параграф 2 от REMIT, даден участник на пазара може по изключение да отложи публичното разкриване на вътрешна информация:

„Даден участник на пазара може, на своя собствена отговорност, по изключение да отложи публичното разкриване на вътрешна информация, за да не увреди своите законни интереси, при положение че няма опасност този пропуск да въведе в заблуждение обществеността и че участникът на пазара е в състояние да гарантира поверителността на тази информация, както и че не взема решения, свързани с търговия с енергийни продукти на едро въз основа на въпросната информация. При това положение участникът на пазара предоставя незабавно тази информация, заедно с обосновка за забавянето на нейното публично разкриване, на Агенцията и съответния национален регулаторен орган, в съответствие с член 8, параграф 5.“

Решението за отлагане на публичното разкриване на вътрешна информация по изключение в съответствие с член 4, параграф 2 се взема от участниците на пазара. Агенцията или НРО нямат задача да одобряват предварително прилагането на член 4, параграф 2 по отношение на конкретен набор от обстоятелства. Всеки път когато даден участник на пазара реши да отложи разкриването, той трябва да гарантира, че подобно отлагане не въвежда в заблуждение обществеността, че не взема решения за търговия въз основа на тази информация и че информацията остава поверителна. Тъй като в член 4, параграф 2 има изискване участникът на пазара да не взема решения, свързани с търговия, въз основа на въпросната вътрешна информация, Агенцията подчертава, че прилагането на член 4, параграф 2 не може да съвпада с прилагането на член 3, параграф 4, буква б) от REMIT. Това дали даден участник на пазара е приложил член 4, параграф 2 правилно или грешно може да се определи само впоследствие. В момента, в който законните интереси престанат да съществуват, участникът на пазара е длъжен да разкрие вътрешната информация в съответствие с член 4, параграф 1.

За да е в помощ на тези участници на пазара, които са предмет на задължението да докладват информация относно отложено публично разкриване на вътрешна информация пред Агенцията и НРО в съответствие с член 4, параграф 2 от REMIT, Агенцията е разработила стандартен формат за уведомяване, въз основа на опита на финансовите пазари, и препоръчва той да бъде приет от всички НРО. Въпросният електронен формат е публикуван на сайта на Агенцията.

7.5 Изключение в член 4, параграф 7

В съответствие с член 4, параграф 7 от REMIT,

„Параграфи 1 и 2 [на член 4] не засягат правото на участниците на пазара да забавят разкриването на чувствителна информация, свързана със защитата на критичните инфраструктури, както е предвидено в член 2, буква г) от Директива 2008/114/ЕО на Съвета от 8 декември 2008 г. относно установяването и означаването на европейски критични инфраструктури и оценката на необходимостта от подобряване на тяхната защита, ако тя е класифицирана в тяхната държава.“

Член 4, параграф 7 се отнася само до „критична инфраструктура“ съгласно определението в член 2, буква а) от Директива 2008/114/ЕО на Съвета, т.е. елемент, система или части от нея, намиращи се в държавите членки, които са от основно значение за поддържането на жизненоважни обществени функции, здравето, безопасността, сигурността, икономическото или социалното благосъстояние на населението, и чието нарушаване или унищожаване би имало значителни последици в дадената държава членка в резултат на невъзможността да се запазят тези функции.

Ако даден участник на пазара разполага с вътрешна информация за подобна критична инфраструктура, която той или негово предприятие майка или свързано предприятие притежава или контролира, или по отношение на експлоатационни въпроси, за които въпросният участник на пазара или въпросното предприятие носи отговорност, и ако тази информация също така представлява „чувствителна информация, свързана със защитата на критичните инфраструктури“ съгласно определението в член 2, буква г) от Директива 2008/114/ЕО на Съвета, т.е. факти относно дадена критична инфраструктура, които, ако бъдат оповестени, могат да бъдат използвани за планиране и извършване на действия с цел нарушаване или унищожаване на инсталации на критичната инфраструктура, то тогава участникът на пазара може да отложи оповестяването на вътрешната информация.

Въпреки това трябва да се подчертае, че на участниците на пазара не им е позволено да използват това изключение за цялата вътрешна информация, свързана с критичната инфраструктура. Ако даден участник на пазара притежава вътрешна информация, която не представлява „чувствителна информация, свързана със защитата на критичните инфраструктури“, задължението да оповести тази информация си остава.

8 Прилагане на забраните срещу пазарна злоупотреба и възможни сигнали за потенциална търговия с вътрешна информация или манипулиране на пазара

8.1 Въведение

Целта на настоящата глава е да предостави насоки на НРО относно прилагането на забраните срещу пазарна злоупотреба и относно признаци за сделки, които може да включват вътрешна информация или манипулиране на пазара съгласно определението в член 2, параграфи 1-3 от REMIT.

8.2 Прилагане на забраните срещу пазарна злоупотреба

Забраните срещу пазарна злоупотреба в REMIT са основани на тези в Директивата за пазарните злоупотреби (MAD), но са специално пригодени към пазарите на газ и електроенергия. Пазарната злоупотреба означава търговия с вътрешна информация и манипулиране на пазара, които изрично се забраняват с влизането в сила на REMIT.

8.2.1 Видове пазарна злоупотреба

Следните седем вида поведение могат да се причислят към пазарната злоупотреба, като първите три от тях представляват търговия с вътрешна информация, а останалите четири – манипулиране на пазара, включително опит за манипулиране на пазара:

1. Търговия с вътрешна информация – когато дадено лице, разполагащо с вътрешна информация, търгува или се опитва да търгува с енергийни продукти на едро въз основа на вътрешна информация, свързана с този енергиен продукт на едро (член 3, параграф 1, буква а) от REMIT). Агенцията смята, че участник на пазара, който разполага с вътрешна информация, е също така задължен да се въздържа от всякакво изменение или изборително изтегляне на издаденото нареждане за търгуване („дистанциран подход“), за да спазва забраната срещу търговия с вътрешна информация.
2. Неправомерно разкриване на вътрешна информация – когато дадено лице, разполагащо с вътрешна информация, неправомерно разкрива тази информация на друго лице, освен ако подобно разкриване не е в рамките на нормалните условия на изпълнение на работата им, на професията им, или на техните задължения (член 3, параграф 1, буква б) от REMIT).
3. Препоръки на базата на вътрешна информация – когато дадено лице, разполагащо с вътрешна информация, препоръчва на друго лице или го склонява въз основа на вътрешната информация да придобие или да се разпорежи с енергийни продукти на едро, за които се отнася тази информация (член 3, параграф 1, буква в) от REMIT).
4. Лъжливи/подвеждащи сделки – търгуване или издаване на нареждания за търгуване, които дават или има вероятност да дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро (член 2, параграф 2, буква а), точка i) и параграф 3, буква а), точка i) от REMIT).
5. Позициониране на цените - търгуване или издаване на нареждания за търгуване, което определя или прави опит да определи, чрез действията на едно или повече лица, действащи заедно, цената на един или повече енергийни продукти на едро на

изкуствено равнище, освен ако лицето, което е осъществило сделката или е издало нареждането за търгуване, докаже, че причините, които са го накарали да направи това, са законни и че въпросната сделка или въпросното нареждане за търгуване са съобразени с приетите пазарни практики на съответния пазар за търговия на едро с енергия (член 2, параграф 2, буква а), точка ii) и параграф 3, буква а), точка ii) от REMIT).

6. Сделки, включващи фиктивни способности / заблуда - търгуване или издаване на нареждания за търгуване, при което се използват фиктивни способности или всякаква друга форма на заблуда или измама (член 2, параграф 2, буква а), точка iii) и параграф 3, буква а), точка iii) от REMIT).
7. Разпространяване на лъжлива и подвеждаща информация – предаване на информация, която дава лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на енергиен продукт на едро, когато лицето, извършващо разпространението, е знаело или би трябвало да знае, че информацията е невярна или заблуждаваща (член 2, параграф 2, буква б) и параграф 3, буква б) от REMIT).

8.2.2 Прилагане на забраната срещу търговия с вътрешна информация

Въпреки че забраната срещу манипулиране на пазара се отнася до всякакво участие или опит за участие в пазарна манипулация на пазарите за търговия на едро с енергия от страна на всякакви лица, то прилагането на забраната срещу търговията с вътрешна информация е ограничено до следните лица, които разполагат с вътрешна информация във връзка с енергиен продукт на едро („вътрешни лица“):

1. членове на административните, управителните или надзорните органи на предприятие;
2. лица с участие в капитала на предприятие;
3. лица с достъп до информацията при упражняването на своята работа, професия или задължения;
4. лица, които са придобили такава информация чрез престъпна дейност;
5. лица, които знаят или трябва да знаят, че съответната информация е вътрешна информация.

В член 3, параграф 5 от REMIT се пояснява, че когато лицето, което разполага с вътрешна информация във връзка с енергиен продукт на едро, е юридическо лице, забраната, предвидена в член 3, параграф 1 от REMIT, се прилага и по отношение на физическите лица, които участват в решението за извършване на сделката за сметка на въпросното юридическо лице.

Забраната срещу търговията с вътрешна информация съдържа и елементи на опит за такова поведение. Член 3, параграф 1, буква а) от REMIT не само забранява използването на вътрешна информация чрез придобиване или разпореждане с енергийни продукти на едро, за които се отнася тази информация, но също така забранява използването на вътрешна информация чрез опит за придобиване или разпореждане с енергийни продукти на едро, за които се отнася информацията.

8.2.3 Изключения от забраната срещу търговия с вътрешна информация

Член 3, параграфи 3 и 4 от REMIT посочват изключения от забраната срещу търговия с вътрешна информация. Трябва обаче да се подчертае, че изключенията могат да се прилагат само за забраната срещу търговия с вътрешна информация и не засягат задължението за оповестяване на вътрешна информация в съответствие с член 4, параграф 1 от REMIT. В настоящата глава се дават насоки на НРО относно прилагането на тези изключения с цел да се гарантира синхронизирано разбиране относно обстоятелства, при които могат да се прилагат те.

В съответствие с член 3, параграф 3 от REMIT:

„Букви а) и в) от параграф 1 от настоящия член не се прилагат по отношение на операторите на преносни системи, когато те закупуват електроенергия или природен газ, за да гарантират безопасно и сигурно функциониране на системата в съответствие със своето задължение съгласно член 12, букви г) и д) от Директива 2009/72/ЕО или член 13, параграф 1, букви а) и в) от Директива 2009/73/ЕО.“

Агенцията подчертава, че изключението по член 3, параграф 3 от REMIT не се прилага за буква б) на параграф 1 от този член. Следователно, когато закупуват електроенергия или природен газ, за да гарантират безопасно и сигурно функциониране на системата в съответствие със своите гореспоменати задължения съгласно Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ, на операторите на преносни системи се забранява да разкриват вътрешна информация на друго лице, освен ако това не е в рамките на нормалните условия на изпълнение на работата им, на професията им, или на техните задължения.

Агенцията е наясно, че пазарните модели на някои държави членки предвиждат специфични задачи за определени участници на пазара, подобни на тези на операторите на преносни системи по отношение на отговорността им да гарантират безопасно и сигурно функциониране на системата. В резултат на това, тези участници на пазара разполагат с информация, която – самостоятелно или обобщено – може да представлява вътрешна информация. При изпълнението на задълженията си във връзка с тези специфични задачи, тези участници на пазара извършват сделки от името и за сметка на един или повече други участници на пазара. Макар да има изрично изключение от забраната срещу търговия с вътрешна информация в член 3, параграф 3 от REMIT за оператори на преносни системи, тъй като техните задължения са определени в европейското право и като такива си приличат във всички държави членки, националните специфики, както са описани по-горе, не могат да бъдат отнесени към изключението в REMIT. По отношение на възможните различия в националните пазарни модели и законовата структура на взаимоотношенията „принципал – агент“ в различните държави членки, Агенцията е на мнение, че всяка подобна специфика трябва да се оцени от компетентните национални органи във всеки отделен случай.

В съответствие с член 3, параграф 4 от REMIT, забраните срещу търговия с вътрешна информация в член 3 не се прилагат за:

а) сделки, извършени за изпълнението на изискуемо задължение за придобиване или разпореждане с енергийни продукти на едро, когато това задължение е резултат от сключено споразумение или нареждане за търгуване, преди съответното лице да придобие вътрешната информация;

б) сделки, извършени от производители на електроенергия или природен газ, оператори на газоохранилища или оператори на съоръжения за внос на втечен природен газ, чиято единствена цел е да покрият непосредствените физически загуби, произтичащи от непланирани прекъсвания, когато непредприемането на тези действия би довело до невъзможност участникът на пазара да изпълни съществуващите договорни задължения или когато подобно действие е предприето при споразумение със съответния(те) оператор(и) на преносни мрежи, за да се гарантира безопасно и сигурно действие на системата. В тези случаи съответната информация, свързана със сделки, се докладва на Агенцията и на съответния национален регулаторен орган. Това задължение за докладване не засяга задължението, предвидено в член 4, параграф 1;

в) участниците на пазара, които действат в съответствие с националните правила за действие в извънредна ситуация, когато националните органи са се намесили с оглед гарантиране доставката на електроенергия или природен газ и пазарните механизми са суспендирани в дадена държава членка или в част от нея. В такъв случай органът, отговарящ за планирането на действия при извънредни ситуации, гарантира оповестяването в съответствие с член 4.

По отношение на изключението в член 3, параграф 4, буква а) от REMIT, Агенцията смята, че то се прилага също така при MAD и по-конкретно при сделки с договори за деривати, извършени за изпълнението на изискуемо задължение за придобиване или разпореждане с енергийни продукти на едро, когато това задължение е резултат от сключено споразумение или нареждане за търгуване, преди съответното лице да придобие вътрешната информация. Тъй като изключението се отнася и за нареждания за търгуване, издадени преди лицето да придобие вътрешната информация, Агенцията смята, че участникът на пазара е длъжен да се въздържа от всякакво изменение или изборително изтегляне на издаденото нареждане („дистанциран подход“), за да спази забраната срещу търговия с вътрешна информация.

По отношение на изключението в член 3, параграф 4, буква б) от REMIT, Агенцията смята, че след като обхватът му е ограничен до участниците на пазара, споменати в него, то всяко непланирано прекъсване по силата на изключението в член 3, параграф 4, буква б) може да е свързано само с производство, съхранение и съоръжения за внос на втечен природен газ. Освен това тя смята, че изключението може да се прилага само за непланирани прекъсвания, т.е. такива, за които основният собственик на данните не знае предварително, а всякакви физически загуби са породени непосредствено и единствено от такова непланирано прекъсване. Гореспоменатите участници на пазара могат да използват това изключение само за осъществяване на сделки за покриване на непосредствените физически загуби. Всяко допълнително търгуване, което е отвъд покриването на непосредствените физически загуби, не попада в обхвата на това изключение.

Изключението по член 3, параграф 4, буква б) от REMIT може да се прилага от гореспоменатите участници на пазара само за описаните горе сделки в следните два случая:

- когато непредприемането на тези действия би довело до невъзможност участникът на пазара да изпълни съществуващите договорни задължения; или
- когато подобно действие е предприето при споразумение със съответния(те) оператор(и) на преносни мрежи, за да се гарантира безопасно и сигурно действие на системата.

По отношение на първия случай, Агенцията смята, че посочените договорни задължения трябва да съществуват *преди* непосредствените физически загуби, породени от непланираните прекъсвания. Съществуващите договорни задължения трябва да са свързани със съответния период на непланирано прекъсване.

Агенцията смята, че „невъзможността“ на участника на пазара да изпълни подобни договорни задължения настъпва само когато участникът на пазара не разполага с други собствени активи, за да покрие физическите загуби. Прилагането на изключението по член 3, параграф 4, буква б) от REMIT не може да съвпада с прилагане на член 4, параграф 2 относно отложеното оповестяване на вътрешна информация, защото в член 4, параграф 2 има изискване участникът на пазара да не взема решения въз основа на съответната вътрешна информация.

По отношение на втория случай, Агенцията смята, че критерият за *гарантиране на безопасно и сигурно действие на системата* може да се прилага в случаи по член 3, параграф 4, буква в) от REMIT.

Ако даден участник на пазара приложи изключението по член 3, параграф 4, буква б), съответната информация, свързана със сделките, трябва да се докладва на Агенцията и на НРО. За да помогне на тези участници на пазара, които са предмет на задължението да докладват информация на Агенцията и на НРО в съответствие с член 3, параграф 4, буква б), Агенцията е разработила стандартен формат за уведомяване въз основа на опита на финансовите пазари, и препоръчва той да бъде приет от всички НРО. Въпросният електронен формат е публикуван на сайта на Агенцията.

Относно изключението по член 3, параграф 4, буква в) от REMIT, Агенцията смята, че то обикновено ще съвпадне с изключението по член 4, параграф 2 от REMIT, и че в такъв случай компетентният орган по планирането в извънредни ситуации трябва да гарантира оповестяване в съответствие с член 4, параграф 1 от REMIT. Ако участникът на пазара е задължен според националните правила за действие в извънредни ситуации да извърши сделки, то такива сключени сделки, макар и да разполагат с вътрешна информация, няма да са в нарушение на член 3 от REMIT.

8.2.4 Прилагане на забраната срещу манипулиране на пазара

REMIT не само забранява манипулирането на пазара, а и прилага концепцията за опит за манипулиране на пазара. Доказването на пазарна манипулация изисква от регулатора да покаже, че или е издадено манипулативно нареждане, или е осъществена манипулативна сделка. Има обаче ситуации, при които дадено лице предприема стъпки за манипулативно поведение и има ясно доказателство за намерение да се манипулира пазара, но нито е издадено нареждане, нито е извършена сделка. Регламентът изрично забранява опитите за манипулиране на пазара. Тази забрана ще подобри интегритета на пазара.

8.3 Сигнали за възможно нарушение

Следните примери за сигнали не са нито определящи, нито изчерпателни, и следва да се разглеждат само като отправна точка при преценката дали дадена сделка дава признаци за възможно нарушение на REMIT. Освен това те трябва да се прилагат с извършване на преценка, а не непременно да се тълкуват буквално. Даваме си сметка, че сделки, отговарящи на изброените по-долу сигнали, могат да са напълно законни и следователно да не поразят задължително основателни съмнения.

8.3.1 Възможни сигнали за търговия с вътрешна информация

Следните събития могат да се считат за сигнали за потенциални ситуации на търговия с вътрешна информация:

- а) значително търгуване от основни участници на пазара преди обявяването на информацията, което има съществен ефект върху цените;
- б) сделки, водещи до внезапни и необичайни промени в обема на нарежданията и цените, преди обявяването на информацията, което има съществен ефект върху цените.

8.3.2 Възможни сигнали за манипулиране на пазара

Следният неизчерпателен списък от сигнали, които сами по себе си не трябва непременно да се считат за достатъчни, за да се установи пазарна манипулация, може да се вземе предвид при разглеждането на сделки или нареждания за търгуване от лица, които извършват сделки по занятие, свързани с лъжливи или подвеждащи сигнали и с гарантиране на цената²⁰:

- а) степента, до която издадените нареждания за търгуване или осъществени сделки представляват значителна част от ежедневния обем сделки със съответния енергиен продукт на едро на съответното място за търговия, особено когато тези дейности водят до значителна промяна в цената на енергийния продукт на едро;
- б) степента, до която издадените нареждания за търгуване или сделки, осъществени от лица със значителна позиция на покупка или продажба на даден енергиен продукт на едро, водят до значителни промени в цената на енергийния продукт на едро или на свързан енергиен продукт на едро, допуснат до търговия на дадено място за търговия;
- в) дали осъществените сделки не водят до никаква промяна на правото на собственост върху енергийния продукт на едро, допуснат до търговия на дадено място за търговия;

²⁰ Относно енергийните продукти на едро, които са финансови инструменти, вж. член 4 от Директива 2003/124/ЕО на Комисията от 22 декември 2003 г. за прилагане на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно определението и публичното оповестяване на вътрешна информация и относно определението за манипулиране на пазара (MAD), във връзка с определението и публичното оповестяване на вътрешна информация и определението за манипулиране на пазара.

г) степента, до която издадените нареждания за търгуване или осъществени сделки включват обръщане на позицията за кратък период и представляват значителна част от ежедневния обем сделки със съответния енергиен продукт на едро на съответното място за търговия, и могат да бъдат свързани със значителни промени в цената на енергийния продукт на едро, допуснат до търговия на дадено място за търговия;

д) степента, до която издадените нареждания за търгуване или осъществени сделки са концентрирани в рамките на кратък период от сесията за търгуване и водят до промяна на цената, която впоследствие се обръща;

е) степента, до която издадените нареждания за търгуване променят представянето на най-добрата оферта или офертните цени на даден енергиен продукт на едро, допуснат до търговия на дадено място за търговия, или по-общо представянето на регистъра с нарежданията, който е достъпен от участниците на пазара, след което се премахват преди да бъдат изпълнени;

ж) степента, до която нарежданията за търгуване се издават или сделките се осъществяват в конкретен момент или близо до него, когато се изчисляват референтните цени, сетълмънт цените и оценките, като така водят до промени в цената, които оказват влияние на подобни цени и оценки;

з) степента, до която последователно се извършват сделки, които самостоятелно биха били икономически необосновани и противни на логиката, пораждайки манипулиране чрез умишлено намаляване или увеличаване на пазарната цена и давайки възможност на участника на пазара впоследствие да реализира печалба в много по-голяма степен чрез отделна търговска дейност посредством по-стабилна свързана събирателна позиция.

Следният неизчерпателен списък от сигнали, които сами по себе си не трябва непременно да се считат за представляващи пазарна манипулация, може да се вземе предвид при разглеждането на сделки или нареждания за търгуване от лица, които извършват сделки по занятие, свързани с употребата на лъжливи способности или всякакъв друг вид заблуда или измама²¹:

а) дали издадените нареждания за търгуване или осъществените сделки от лицата биват предшествани или последвани от разпространяване на лъжлива и подвеждаща информация от същите лица или свързани с тях лица;

б) дали нарежданията за търгуване се издават или сделките се осъществяват от лицата преди или след като същите лица - или свързани с тях лица - извършват или разпространяват проучвания или препоръки, които са грешни или предубедени, или очевидно повлияни от материален интерес.

²¹ Относно енергийните продукти на едро, които са финансови инструменти, вж. член 5 от Директива 2003/124/ЕО на Комисията за прилагане на MAD относно определението и публичното оповестяване на вътрешна информация и относно определението за манипулиране на пазара.

9 Спазване на задълженията на лицата, които извършват сделки по занятие (PPATs)

9.1 Въведение

В настоящата глава се предоставят насоки на НРО във връзка с надзора на задълженията, вменени на лицата, които извършват сделки по занятие (PPATs), по силата на член 15 от REMIT.

В съответствие с член 15 от REMIT:

„Всяко лице, което извършва сделки с енергийни продукти на едро по занятие и което има разумно основание да предполага, че дадена сделка може да нарушава член 3 или 5, незабавно уведомява националния регулаторен орган.

Лицата, които извършват сделки с енергийни продукти на едро по занятие, установяват и поддържат ефективни правила и процедури за установяване на нарушения на член 3 или 5.“

Важно количество сделки на пазарите за търговия на едро с енергия се извършват от PPATs. В ролята си на посредници, тези лица разполагат със специални знания за пазара, на който са активни, и за клиентите си; следователно са в добра позиция да следят дейностите по търгуването и да установяват възможни нарушения на REMIT. Затова REMIT вменява изрична отговорност на PPATs да наблюдават и да допринасят за интегритета, прозрачността и подходящото функциониране на европейските пазари за търговия на едро с енергия.

Разделите по-долу илюстрират сегашното разбиране на Агенцията за това кой се счита за лице, което извършва сделки по занятие (раздел 9.2), какво включва задължението за уведомяване относно възможни нарушения на член 3 или 5 от REMIT (раздел 9.3) и какво се очаква от PPATs във връзка с ефективните правила и процедури за установяване на тези възможни нарушения (раздел 9.4). В раздел 9.5 се разглежда спазването на разпоредбите, т.е. действия, които Агенцията препоръчва на НРО да предприемат с оглед насърчаване на спазването на член 15 от REMIT.

9.2 Определяне на границите на понятието за PPATs

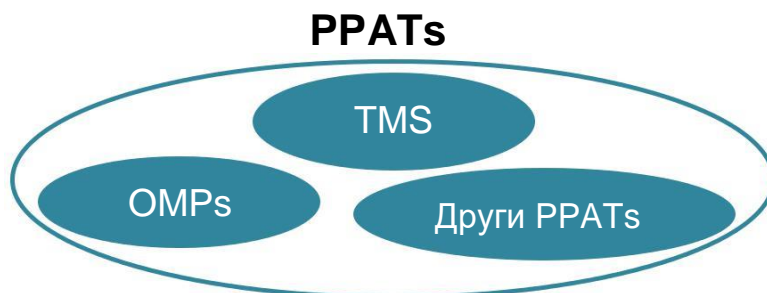
Освен член 15 от REMIT, препратки във връзка с понятието PPAT са включени и в член 8, параграф 4, буква г) от REMIT и член 2, параграф 4 от Регламента за изпълнение (ЕС) № 1348/2014 на Комисията.

В член 8, параграф 4, буква г) от REMIT се прави преглед на субектите, които могат да се считат за лица, извършващи сделки по занятие:

„За целите на параграф 1 информацията се предоставя от: (...) г) организиран пазар, система за съпоставяне на сделки (trade matching system) или друго лице, което извършва сделки по занятие.“

Следователно може да се заключи, че организираните пазари и системите за съпоставяне на сделки попадат в определението за PPATs. Освен това в понятието се включват всякакви други субекти, ангажирани с подобни дейности (фиг. 1).

Фиг. 1 – Взаимовръзка между понятията за PPATs, организирани пазари (OMPs) и системи за съпоставяне на сделки (TMS)

Определението на понятието „организиран пазар“ е посочено в член 2, параграф 4 от Регламента за изпълнение (ЕС) № 1348/2014 на Комисията както следва:

а) многостранна система, която обединява или улеснява обединяването на многобройни интереси на трети страни за покупка и продажба на енергийни продукти на едро по начин, водещ до договор;

б) всяка друга система или инструмент, в които многобройни интереси на трети лица за покупка и продажба на енергийни продукти на едро са в състояние да взаимодействат по начин, водещ до договор.

Това включва електроенергийни и газови борси, брокери и други лица, които професионално уреждат сделки, и местата на търговия по член 4 от Директива 2014/65/ЕС²².

Тъй като понятието за други PPATs не е изрично определено, за да се изясни кои субекти попадат в определението за PPAT и са предмет на задълженията по член 15, съществуването на различни елементи следва да се оценява за всеки отделен случай. За да се счита даден субект за PPAT, той трябва да изпълнява следните три кумулативни критерия:

²² „Място на търговия“ означава регулиран пазар, „многостранна система за търговия“ (МСТ) или „организирана система за търговия“ (ОСТ). В член 4, параграф 15 от Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година относно пазарите на финансови инструменти (MiFID II), МСТ е описана като многостранна система, организирана от инвестиционен посредник или пазарен оператор, която обединява многобройни интереси на трети лица за покупка и продажба на финансови инструменти - в рамките на самата система и в съответствие с нейните недискреционни правила - по начин, който води до сключването на договор. ОСТ означава многостранна система, която не е регулиран пазар или МСТ и в която многобройни интереси на трети лица за покупка и продажба на облигации, структурирани финансови продукти, квоти за емисии или деривати могат да взаимодействат в системата по начин, който води до сключването на договор. Местата на търговия, на които се търгуват само финансови инструменти, не са предмет на задълженията по член 15 от REMIT, но са предмет на задълженията по член 16 от Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба (Регламент относно пазарната злоупотреба) (MAR). Съгласно член 16 от MAR, инвестиционните посредници, организиращи място на търговия, (също така) установяват и поддържат ефективни правила, системи и процедури, насочени към предотвратяване и разкриване на злоупотреба с вътрешна информация, манипулиране на пазара и опити за злоупотреба с вътрешна информация и манипулиране на пазара.

- „лице“: означава физическо или юридическо лице;
- „по занятие“: буквалният анализ на тази фраза и съдебната практика²³ водят до следното тълкуване: *ангажирано със специфична дейност като част от нормалната и редовна платена професия*;
- „извършва сделки“ е дейност, която има следните цели:
  - да активира или подпомага трети страни (купувач или продавач) по начин, който води пряко до конкретна сделка за търговия на едро на енергия (т.е. има пряк ефект на сключена сделка); **или**,
  - да предостави механизъм, който улеснява извършването на сделки от трети страни с енергийни продукти на едро (купувач или продавач). Предоставянето единствено на средства, чрез които страните по сделката (или евентуалната сделка) да могат да комуникират една с друга, се изключва от понятието за РРАТ²⁴. Ако дадено лице предлага процедури, които са отвъд предоставянето на средства за комуникация, и добавя стойност към предоставеното, то ще загуби ползата от това изключване и ще бъде признато за РРАТ.

Допълнителни съображения относно понятието за РРАТ:

- Основната характеристика на лицето, което извършва сделки по занятие, е **ролята му на посредник** (независимо дали в качеството му на принципал или агент), т.е. урежда сделки за енергийни продукти на едро. Правната форма, собствеността, видът пазар, на който действа, видът на енергийния продукт на едро и броят на страните, които представлява, не са елементи от значение, за да се определи дали даден субект е РРАТ.
- REMIT вмениява различни задължения на РРАТs и на участниците на пазара. Затова във всеки конкретен случай трябва да се установи дали въпросното лице действа в качеството си на РРАТ или на участник на пазара. Докато участникът на пазара извършва сделки, в които участва енергиен продукт на едро, РРАТ урежда сделката на енергийния продукт на едро. Въпреки това, един и същ субект би могъл да е РРАТ в една сделка и участник на пазара в друга. Освен това има ситуации, при които дадено лице е едновременно участник на пазара и РРАТ в една и съща сделка.
- Дейността по уреждането може да обхваща целия търговски жизнен цикъл или да бъде ограничена до една или повече части от него.
- В някои сделки могат да участват няколко РРАТs, а в други – нито едно.

²³ Вж. решенията на Съда по делата *Motosykletistiki Omospondia Ellados NPID (MOTOE)*, C-49/07, EU:C:2008:376; *Polysar*, C-60/90, EU:C:1991:268; *Комисията срещу Италия*, C-270/03, EU:C:2005:371.

²⁴ Например лица като доставчици на интернет услуги, доставчици на имейл услуги, на текстови съобщения или телекомуникации са изключени от понятието за РРАТ.

Някои примери за прилагане на понятието за РРАТ

Извърши се оценка на някои субекти с оглед на характеристиките по-горе, за да се установи дали отговарят на критериите за категорията РРАТs.

Таблицата трябва да се разглежда само като пример за прилагането на понятието за РРАТ. Следователно тя не включва всеобхватна оценка на всички субекти, които могат или не могат да са РРАТs. Оценката на наличието на трите кумулативни критерия, описани по-горе, винаги трябва да се прави за всеки отделен случай.

Фиг. 2 – Анализ на избрани субекти по отношение на характеристиките на РРАТs

Вид	Характеристики			Кратко описание на уреждането на сделките
	лице	по занятие	извършва сделки	
Енергийни борси	✓	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> Подпомага сключването на сделки чрез представяне на купувача/продавача; или Предоставя механизъм, който улеснява сключването на сделки от трети страни – Позволява издаване на нареждания, съпоставя нареждания и осъществява сделки.
Брокерски платформи / брокери	✓	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> Подпомага сключването на сделки чрез представяне на купувача/продавача; или Предоставя механизъм, който улеснява сключването на сделки от трети страни – Позволява издаване на нареждания, съпоставя нареждания и осъществява сделки.
Трансграничен обмен на капацитет / платформи	✓	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> Подпомага сключването на сделки чрез представяне на купувача/продавача; или Предоставя механизъм, който улеснява сключването на сделки от трети страни – Позволява издаване на нареждания, съпоставя нареждания и осъществява сделки.
Платформи за вторично разпределяне на капацитет	✓	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> Подпомага сключването на сделки чрез представяне на купувача/продавача; или Предоставя механизъм, който улеснява сключването на сделки от трети страни – Позволява издаване на нареждания, съпоставя нареждания и осъществява сделки.
TSO (или лица, действащи от тяхно име), които организират търговия с газ, балансиране на енергия, търгуване с капацитет	✓	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> Подпомага сключването на сделки чрез представяне на купувача/продавача; или Предоставя механизъм, който улеснява сключването на сделки от трети страни – Позволява издаване на нареждания, съпоставя нареждания и осъществява сделки.
Осигуряване на посредничество (извършвайки сделки)	✓	✓	✓	<ul style="list-style-type: none"> Подпомага сключването на сделки, като предлага услуга да действа като посредник, който продава или закупува стоки от името на други участници на пазара, които нямат споразумение да търгуват помежду си.
Посредничество (без да извършва сделки)	✓	✓	✗	<ul style="list-style-type: none"> Сключване на сделки, които позволяват продажбата или покупката на стоки между други участници на пазара, които нямат споразумение за търговия, без да се търгува от името на тези участници на пазара.
Механизми за комуникация	✓	✓	✗	<ul style="list-style-type: none"> Предоставя се само обща система, която не е специално предназначена за сключване на сделки от трети страни.

9.3 Задължението да уведомява за възможни нарушения на член 3 или 5 от REMIT

В съответствие с член 15, параграф 1 от REMIT:

„Всяко лице, което извършва сделки с енергийни продукти на едро по занятие и което има разумно основание да предполага, че дадена сделка може да нарушава член 3 или 5, незабавно уведомява националния регулаторен орган.“

Настоящият раздел допълнително конкретизира задължението за уведомяване относно възможни нарушения на член 3 или 5 от REMIT. В него се посочва какво, на кого, кога и как се извършва уведомяването. Целта му не е да определя критерии за установяване на възможно нарушение. Преценката за разумно основание за подозрение е отговорност на РРАТ.

Въпреки че задължението за уведомяване за възможно нарушение е свързано с член 3 и 5 от REMIT, лицата, които извършват сделки по занятие, могат да разберат за възможно нарушение и на друга разпоредба на REMIT²⁵ докато извършват задълженията си по наблюдение. В този случай, като добра практика на сътрудничество, РРАТs могат да предават цялата информация, с която разполагат, на съответния НРО чрез канали за комуникация, които намират за подходящи.

9.3.1 Какво трябва да е уведомлението?

Уведомлението за възможно нарушение на REMIT трябва да е ясно и точно, да дава възможност на НРО да разбере основните факти по случая и да съдържа възможно най-много информация, която да позволи на НРО да започне оценка на случая.

Когато докладват за възможно нарушение на член 3 или 5 от REMIT, лицата, които извършват сделки по занятие, трябва да представят информация за самоличността на участника на пазара, момента на възможното нарушение, съответния(ите) пазар(и) и подробности за свързаната(ите) сделка(и)/нареждане(ия)/поведение(я).

Като най-добра практика, Агенцията препоръчва докладът за подозрителна сделка (STR) да съдържа информация (ако е налична) за следното:

1. вид на пазарната злоупотреба:
  - търговия с вътрешна информация и/или манипулиране на пазара;
  - идентификация на подкатегорията пазарна злоупотреба.
2. подробности за уведомяващата страна:
  - данни за уведомяващата страна: име, организация, позиция и контакти;
  - дата и час на уведомлението.
3. описание на възможното нарушение (сделка(и)/нареждане(ия)/поведение(я)):

²⁵ По-конкретно нарушение на задължението за оповестяване на вътрешна информация в съответствие с член 4, на задълженията за докладване на данни в съответствие с член 8 или задължението за регистриране в съответствие с член 9 от REMIT.

- описание на сделката(ите)/нареждането(ията)/поведението(ята): за кой(и) продукт(и) се отнася, място на доставката на продукта, дата на доставката на продукта (начало и край, дата и час на нарежданията/сделките, период, в който е настъпило възможното нарушение), вид на товара, идентификационни данни на договора, идентификационни данни на сделката, други детайли на сделките/нарежданията;
  - описание на вътрешната информация или потенциалната вътрешна информация (за нарушения на член 3): дата на оповестяване на вътрешната информация, съоръжението, за което става дума, начална дата и час, крайна дата и час, оповестени бележки по съдържанието на разкритата вътрешна информация;
  - информация за потенциално засегнатите страни и продукти;
  - идентификация на участващото(ите) РРАТ(s) (различни от уведомяващата страна – ако е приложимо): име на РРАТ, други подробности относно идентификацията на РРАТ.
4. причини да се породят съмнения, че сделката(ите)/нареждането(ията)/поведението(ята) могат да представляват търговия с вътрешна информация/манипулиране на пазара.
5. идентификация на лицата, участващи във възможното нарушение:
- идентификация на лицето(ата), участващи във възможното нарушение: име, организация, позиция и данни за връзка;
  - идентификация на всякакво(и) друго(и) лице(а), свързани с възможното нарушение: име, организация, позиция и данни за връзка.
6. идентификация на уведомените страни:
- идентификация на съответния(ите) НРО, които да бъдат уведомени;
  - идентификация на други субекти, които са уведомени.
7. допълнителна информация от значение:
- анализ на поведението;
  - електронна таблица с анализ на съответната(ите) сделка(и)/нареждане(ия)/поведение(я);
  - копие на комуникацията с участника на пазара или с други субекти относно събитието;
  - всякакъв вид друго действие, което вече е предприето от РРАТ;
  - оценка на въздействието на събитието върху цените на пазара;
  - оценка на ползата от възможното нарушение за участника на пазара;
  - засегната(и) държава(и) членка(и) и всякакви свързани подкрепящи доказателства;
  - всяка друга информация, която РРАТ смята за важна (например информация за събития, които могат да доведат до възможно нарушение на друга разпоредба на REMIT).

9.3.2 Кой да бъде уведомен?

В съответствие с член 15, параграф 1 от REMIT:

„Всяко лице, което извършва сделки с енергийни продукти на едро по занятие и което има разумно основание да предполага, че дадена сделка може да нарушава член 3 или 5, незабавно уведомява националния регулаторен орган.“

Важно е на лицата, които извършват сделки по занятие, да се предостави някаква справка с цел увеличаване на възможността уведомленията да се изпратят на НРО, които евентуално ще участват в по-нататъшното разглеждане на случая.

PPAT трябва да уведомят като минимум следния(те) НРО:

- НРО в държавата(ите) членка(и) на доставка на енергийния продукт на едро²⁶;
- НРО в държавата членка, в която е регистриран участникът на пазара, извършил възможното нарушение (в Централизирания европейски регистър на участниците на пазара, CEREMP).

Ако само един НРО отговаря на двата критерия, тогава този НРО трябва да бъде уведомен. В противен случай трябва да се уведомят всички тези НРО, които отговарят на поне един от критериите.

Ако PPAT уведомява повече от един НРО, трябва да уведоми всеки НРО за това, че са уведомени и другите НРО.

Ако PPAT вече е уведомило като минимум НРО, който/които отговаря(т) на посочените горе критерии въз основа на доказателствата, с които разполага към момента на уведомлението, тогава от PPAT не бива да се търси отговорност за това, че не е уведомило другите НРО, за които е установено след уведомлението, че са засегнати от възможното нарушение. В случай обаче, че съгласно националното законодателство на държавата членка, в която PPAT е регистрирано и/или извършва дейност, трябва да се уведоми друг НРО, различен от този/тези, споменати по-горе, тогава PPAT уведомява този НРО в допълнение към тези, които трябва да бъдат уведомени съгласно критериите, посочени в настоящите насоки.

В член 1, параграф 2 от REMIT се споменава, че членове 3 и 5 не се прилагат по отношение на енергийни продукти на едро, които представляват финансови инструменти и по отношение на които се прилага член 9 от MAD. Ако обаче възможното нарушение е свързано с енергийни продукти на едро, които представляват също така финансови инструменти (в съответствие с член 9 от MAD), PPAT следва да уведоми и посочените по-горе НРО наравно със съответните финансови органи, за да насърчи сътрудничеството между различните разследващи органи.

9.3.3 Кога се извършва уведомяването?

В член 15 от REMIT е посочено, че:

„Всяко лице, което има разумно основание да предполага, че дадена сделка може да нарушава член 3 или 5, незабавно уведомява националния регулаторен орган.“

Понятието „незабавно“ е свързано със съществуването на разумно основание за предположение за възможно нарушение на REMIT. С други думи, PPAT уведомява НРО след предварителен анализ на дадено необичайно събитие и веднага след като има разумно основание да предполага, че е извършено възможно нарушение на REMIT.

---

²⁶ При договори за превоз, понятието за доставка следва да се разбира като мястото, където се предоставя услугата по преноса. Така например, ако подозренията включват нареждания или сделки за капацитета на даден интерконектор между две държави, трябва да се уведомят НРО и в двете държави.

Навременността на уведомяването след настъпването на необичайното събитие е от съществено значение когато стане въпрос за събиране на доказателства. Колкото по-скоро НРО е уведомен за възможното нарушение, толкова по-бързо може да събере доказателства (по-специално документи за комуникацията), като така предотврати тяхното унищожаване или влошаване.

За да се насърчи добрата практика, РРАТs уведомяват НРО възможно най-скоро след като имат разумно основание да предполагат, че се извършва нарушение на REMIT, и обикновено трябва да направят това в рамките на четири седмици от настъпването на необичайното събитие.

Тази препоръка означава, че РРАТs трябва рутинно да извършват надзор на пазара. В момента, в който установят необичайно събитие, те събират доказателства и извършват необходимия анализ, за да направят допълнителна оценка на това събитие. Това ще даде възможност на РРАТs да преценят дали имат разумно основание да предполагат, че се извършва възможно нарушение, в рамките на четири седмици от настъпването на необичайното събитие, и да излязат с качествен доклад за подозрителна сделка (STR).

Този четириседмичен период се смята за достатъчен, за да могат РРАТs да извършат наблюдение на пазара, да съберат необходимата информация, за да стигнат до заключение относно наличието на разумно основание, и да съставят изчерпателно уведомление, включващо елементите от раздел 9.3.1 по-горе.

Ако обаче необичайното събитие е от особено сложно естество или пък РРАТ не е в състояние по други обективни причини да стигне до заключение относно наличието на разумно основание за предположение в рамките на посочения горе срок, тогава РРАТ трябва да продължи с анализа си и да уведоми НРО в момента, в който има разумно основание да предполага за нарушение на REMIT.

Практиката да се отложи подаването на доклад за подозрителна сделка, за да може да се включат допълнителни такива доклади²⁷, няма как да е в синхрон със задължението да се действа незабавно когато РРАТ е събрало достатъчно доказателства, за да има разумно основание да предполага за възможно нарушение.

Наличните механизми и процедури трябва да дават възможност за уведомяване относно възможно нарушение, което се е случило в миналото, при възникване на разумно основание за предположение в светлината на последващи събития или информация. В такива случаи, РРАТ би трябвало да може да обясни забавянето от деня на настъпване на необичайното събитие до уведомяването, съобразно специфичните обстоятелства на случая, ако НРО поиска това от него.

РРАТs трябва също така да предават всяка допълнителна важна информация, която са научили след първоначалното подаване на уведомлението.

9.3.4 Как се извършва уведомяването?

РРАТs използват сигурни канали за комуникация, за да уведомят НРО.

²⁷ Например когато се изчаква същото поведение да се повтори или същият участник на пазара да извърши друго възможно нарушение.

Агенцията е създадена на уебсайта си сигурна „платформа за уведомления“ като услуга, предназначена за НРО, с цел подаване на уведомления – наред с останалото – и за доклади за подозрителни сделки от PPATs (намира се на <https://www.acer-remit.eu/np/home>).

Тази платформа позволява на PPATs да изпълняват задълженията си за уведомяване, като им дава възможност директно да уведомяват, едновременно и по стандартизиран начин, един или няколко от 28-те НРО заедно с Агенцията. За да се гарантира правна сигурност, уведомяващото PPAT получава незабавно потвърждение на уведомлението си.

PPATs могат да уведомяват за възможно нарушение и като използват сигурните канали за комуникация, които НРО евентуално са им предоставили на разположение.

При всички случаи НРО трябва да публикуват на уебсайта си канала за комуникация, който PPATs да използват за уведомяване относно възможни нарушения.

Всеки контакт с компетентните НРО чрез други способы, различни от посочените по-горе сигурни канали за комуникация, не замества предаването на доклад за подозрителна сделка.

9.4 Задължението да се установяват и поддържат ефективни правила и процедури

9.4.1 Цел

В съответствие с член 15, параграф 2 от REMIT:

Лицата, които извършват сделки с енергийни продукти на едро по занятие, установяват и поддържат ефективни правила и процедури за установяване на нарушения на член 3 или 5.

Разпоредбите на член 15 от REMIT посочват отговорността на PPAT не само да уведомява в случаи на разумно основание да предполага възможно нарушение, но и проактивно да наблюдава пазарите за търговия на едро с енергия, в които участва.

Настоящият раздел дава насоки за това какво може да се очаква от PPATs по отношение на установяването и поддържането на ефективни правила и процедури за наблюдение.

Имайки предвид факта, че PPATs се различават по своя размер и организационни характеристики, и извършват дейност на различни пазари (например електроенергия, газ, спот, фючърси, капацитет и т.н.), не съществува универсално управление или организационни мерки, приложими за всички. В резултат на това, макар някои препоръки да засягат основни изисквания, валидни за всички PPATs, начинът на изпълнение на препоръчаните мерки трябва да отчита спецификата на всяко PPAT.

По принцип, ефективната дейност на дадено PPAT за наблюдение на пазара, както и нивото му на вътрешна и външна независимост и интегритет, зависят от съществуващите организационни правила и процедури. В следващите раздели Агенцията посочва някои минимални организационни (т. 9.4.2) и процедурни (т. 9.4.3) мерки, които НРО трябва да очакват от PPATs.

9.4.2 Организационни мерки

В настоящия раздел Агенцията дава насоки, предназначени за най-високото ниво, относно подходящите минимални организационни мерки, които НРО трябва да изискват от РРАТs, за да могат да вършат добре задачите си за надзор на пазара.

а) Управление

При създаването на модел за управление, РРАТ трябва да има предвид конфликта на интереси на индивидуално и корпоративно равнище. Индивидуалният конфликт на интереси може да възникне когато даден член на екипа за пазарен надзор е в тесен контакт с участници на пазара, които търгуват на платформата му. Възможно е този член на екипа да не е склонен да докладва вътрешно за необичайно събитие или да уведомява НРО за възможно нарушение по ред причини, включително с цел да избегне влошаване на взаимоотношенията и осуетяване на бъдещи възможности за кариерно развитие при участниците на пазара.

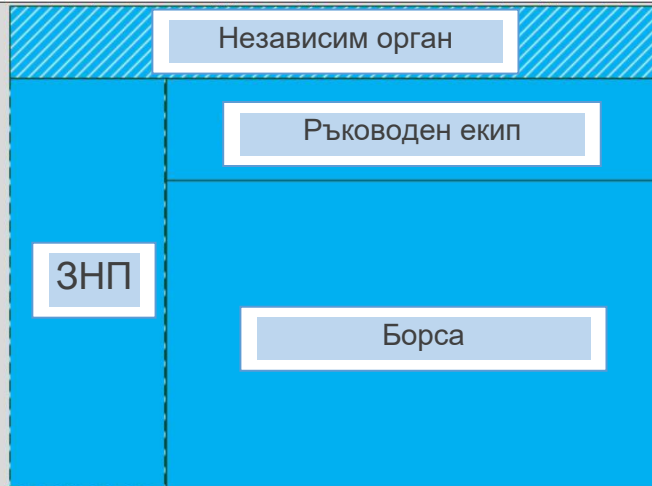
Корпоративният конфликт може да възникне когато даден член на екипа за пазарен надзор иска да докладва за необичайно събитие / да уведоми за възможно нарушение относно даден участник на пазара, докато ръководният екип не иска – поради търговски или други причини. Този член на екипа може да бъде поставен под натиск да не докладва за необичайното събитие / да не уведомява за възможно нарушение. Влияние върху появата и естеството на корпоративните конфликти оказват – наред с други фактори – структурата на контрола, моделът на управление, както и характерът на стопанската дейност, извършвана от РРАТ. За да може конфликтът на интереси да се установи, предотврати или управлява, е важно да се разгледат всички стъпки, които РРАТ трябва да предприеме – от установяването на необичайното събитие до финалното уведомяване на НРО за възможно нарушение.

Гореспоменатите рискове биха могли да се смекчат чрез подходящи модели на управление, основани на оценка на потенциалните източници на риск в рамките на РРАТ, и чрез разглеждане на структурата на екипите за пазарен надзор, как те докладват на ръководния екип (вътрешно докладване) и как предават доклади за подозрителни сделки на НРО (външно докладване). Следват три примера за модел на управление, като съответно се разглеждат различните степени на конфликт на интереси, на които РРАТ може да е изложено.

Някои примери за алтернативни структури на управление, които могат да смекчат риска от конфликт на интереси

(1) Звено за наблюдение на пазара (ЗНП)

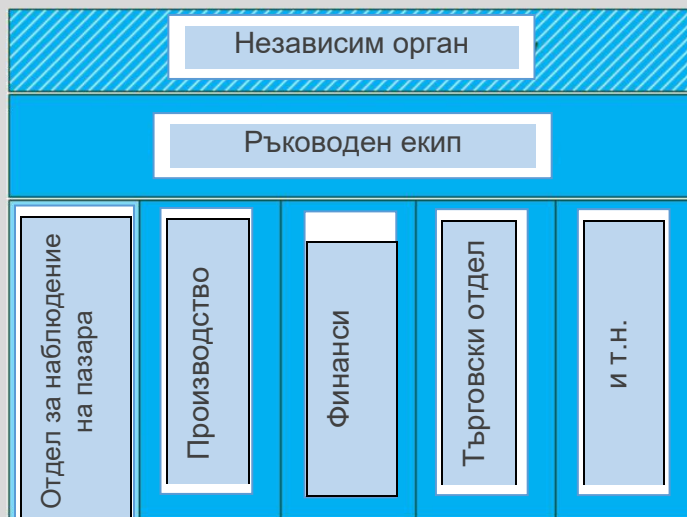
При този модел на управление екипът за пазарен надзор функционира независимо от останалите части на РРАТ. ЗНП се отчита само пред независим орган, който не участва в ежедневното управление на РРАТ (напр. борсов съвет, надзорен съвет), и отговаря за надзора на ефективното изпълнение на дейността на звеното. Може да съществуват разлики в структурата, задълженията и състава на независимия орган (например членовете могат да са лица извън РРАТ или поне някои от тях, включително представителите на НРО).

В тази ситуация, тъй като екипът за пазарен надзор работи като обособена единица отделно от другите дейности на РРАТ и не докладва на ръководния екип, конфликтът на интереси на корпоративно ниво може на теория да се предотврати по-ефективно. Съставът и задълженията на независимия орган са от съществено значение при този модел, за да гарантират ефективно смекчаване на този риск и да осигурят поверителност на дейностите по надзора на пазара. В този случай структурата на управление трябва да включва ясни правила относно номинирането на членовете на независимия орган, както и задълженията на органа, за да се намали по подходящ начин риска от възможен индивидуален конфликт на интереси. Както структурата на независимия орган, така и нивото на обособяване на екипа за пазарен надзор, трябва да отчитат също така потенциалните конфликти, които биха се породили от структурата на контрола на РРАТ и видовете дейности, извършвани от РРАТ.

(2) Отдел за наблюдение на пазара (ОНП)

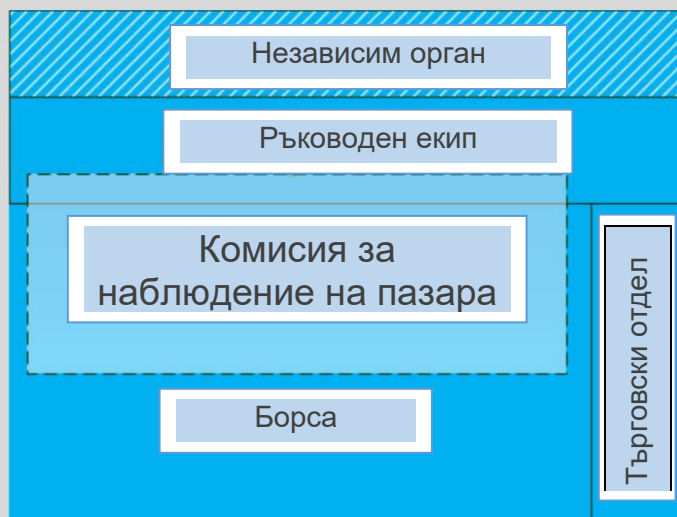
При този модел на управление, екипът за пазарен надзор функционира като всеки друг отдел на организацията – докладва на директора, който може да е член на ръководния екип.

При тази ситуация е добре да се помисли за направленията, по които се извършва докладването, за да се избегне конфликт на интереси. Екипът за пазарен надзор не би трябвало да докладва на директор, чиито цели на изпълнение се оценяват на базата на търговски резултати, а не толкова на базата на изпълнението на мисията на функцията за пазарен надзор. Трябва да съществуват подходящи мерки, основани на естеството и оценката на конфликта на интереси на РРАТ, за да се управлява потока на поверителна информация (също на ниво ръководен екип). Трябва да са налице и подходящи процеси, които дават възможност за одитиране на докладването от отдела за наблюдение на пазара към ръководния екип, за да се смекчи риска от възможен конфликт на интереси. Независимият орган или даден одитиращ орган могат да поемат отговорността за наблюдението на тези комуникации. Би могло да се помисли и за назначаване на отговорник по съответствието.

(3) Комисия за наблюдение на пазара (КНП)

При този модел на управление, екипът за пазарен надзор се състои от определен брой експерти, които работят в различни структури на РРАТ. КНП се отчита на ръководния екип като цяло или на посочен директор.

В ситуация, при която екипът за надзора на пазара е организиран под формата на комисия, трябва да съществуват подходящи мерки за намаляване на риска от възможен конфликт на интереси и за гарантиране на поверителността на данните, тъй като те биха могли да преминават през различни части на организацията. Заложените цели или ефективността на членовете на КНП не би трябвало да се оценяват на базата на търговски резултати, а по-скоро на изпълнението на мисията на функцията за пазарен надзор. Освен това членовете на КНП не би трябвало едновременно да работят за екипите в РРАТ, които имат търговски отговорности.

Подобно на ситуацията с ОНП, трябва да се обърне внимание на посоките на докладване на екипа за пазарен надзор. Трябва да има подходящи процеси, които дават възможност за одитиране на докладването от КНП към ръководния екип, за да се избегне възможен конфликт на интереси. Някой независим или одитиращ орган могат да поемат отговорност за наблюдението на тези потоци информация. Би могло да се помисли и за назначаване на отговорник по съответствието.

б) Организационна структура

Подходящата организация на дейността за надзора на пазара е от основно значение за способността да се установи пазарна злоупотреба. Това включва поне пет измерения: адекватност на ресурсите; политика в областта на човешките ресурси; подходящо количество човешки ресурси, специално определени за надзор на пазара (наречени екип за пазарен надзор); комуникация с останалите звена и поверителност.

За всяко измерение, РРАТ трябва да е в състояние да се аргументира защо организационната му структура е най-подходяща за задачите на екипа за пазарен надзор.

(1) Адекватност на ресурсите

Дейността по надзора на пазара изисква наличност на някои основни ресурси, които включват човешки ресурси, аналитични инструменти и данни/информация. Подходящото количество ресурси, заделени за дейността по надзора на пазара, зависи от размера на РРАТ. Отделно от специфичните изисквания по тези въпроси, адекватността на ресурсите – както по отношение на количеството, така и на качеството – е от основно значение, за да се гарантира ефективност и истинска независимост на надзора на пазара.

Човешките ресурси, аналитичните инструменти и данните/информацията трябва да са адекватни, за да се извършват анализи в реално време и последващи анализи на необичайни събития, които се смятат важни за пазарите, на които действа РРАТ. Така например пазарите с малки обеми на сделки може да са по-подходящи за ръчен надзор, докато такива с големи обеми сделки могат да имат полза от автоматизирани системи.

Винаги трябва да съществува елемент на човешки анализ при установяването на възможни нарушения на REMIT, като най-ефективната форма на надзор вероятно ще е смесица от автоматизирани и човешки форми.

(2) Политика в областта на човешките ресурси

Различни вътрешни и външни фактори като например възможен конфликт на интереси на индивидуално ниво имат потенциала да се отразят на работата на екипа за пазарен надзор. За да се гарантира подходящо ниво на качество, последователност и ефективност на работата на екипа за пазарен надзор, следва да съществува политика по отношение на човешките ресурси с конкретни изисквания за служителите, отговорни за надзора на пазара, която може да допринесе за установяване и гарантиране на независимостта и интегритета на екипа. Тази политика може да включва принципите за управление на конфликт на интереси (включително списък на интересите, които трябва да се декларират).

Като част от конкретните изисквания към служителите, отговорни за надзора на пазара, в политиката за човешките ресурси могат да се включат конкретни стимули, основани на изпълнението на функцията за надзора на пазара, без да имат връзка с финансовите/търговските резултати.

(3) Специално съставен екип за пазарен надзор

Спецификата на функцията за надзор на пазара изисква съставяне на специален екип за тази цел. Този екип е специално посветен на дейностите по наблюдението, притежава съответните умения и е в състояние да отделя необходимото време и да действа своевременно. Прилагането на подходящи мерки за отделяне (например „китайски стени“) е много важно за изграждането на специалния екип за пазарен надзор, за да се гарантира интегритета и поверителността на оценяваната информация.

Лицата, извършващи сделки по занятие, които принадлежат към група от компании, трябва да могат да възлагат функциите си по наблюдение на друг субект в рамките на групата.

Освен това РРАТs би трябвало да са в състояние да възлагат на външен изпълнител част от дейността си по наблюдението, включително анализа на нарежданията и сделките, генерирането на предупредителни сигнали за установяване на необичайни събития, както и идентификацията на възможни нарушения на член 3 и 5 от REMIT. Въпреки това РРАТs трябва да:

- запазят в рамките на организацията експертния опит и ресурсите, необходими за оценка на качеството на предоставяните услуги и на организационната адекватност на доставчиците, както и за ефективен и постоянен надзор на възложените услуги и управление на свързаните с това рискове;
- имат пряк достъп до съответната информация, свързана с възложената навън услуга;
- посочат в писмено споразумение своите права и задължения, и тези на доставчиците. Споразумението за аутсорсинг трябва да позволява на РРАТs да го прекратят.

При всички случаи РРАТs трябва да гарантират, че субектът, на когото са възложени дейностите, спазва организационните и процедурните мерки, описани в настоящите насоки. РРАТs остават изцяло отговорни за задълженията, посочени в член 15, и следва сами да подават всеки доклад за подозрителна сделка на компетентния НРО. Освен това РРАТs все пак трябва да са в състояние да извършват допълнителни анализи.

(4) Комуникация с останалите звена

Независимо как е организиран екипът за пазарен надзор, самият екип трябва да е в постоянна връзка с другите функции в рамките на РРАТ и да има достъп до необходимата информация, за да извършва дейностите си.

(5) Поверителност

За да се гарантира интегритетът на екипа за пазарен надзор, събираната от този екип информация за целите на изследването на дадено необичайно събитие ще се счита за поверителна и ще се прилагат системи, ограничаващи достъпа до подобна информация.

в) Ясно определение на функцията

Липсата на ясно определение на функцията за надзор на пазара може да подкопае способността на екипа за пазарен надзор да извършва задачите си – а именно, чрез отслабване на доверието във функцията.

Затова екипът за пазарен надзор трябва да има ясна (разписана) функция и да се ползва с доверието на ръководството на РРАТ, останалите служители и членовете/клиентите. Без ясно определение на функцията, доверие от страна на ръководството на РРАТ и на останалите служители на РРАТ, както и известен авторитет спрямо членовете/клиентите на РРАТ, екипът за пазарен надзор няма да може нито да разследва необичайни събития, нито да уведомява адекватно за възможни нарушения на REMIT.

Мисията на функцията за надзор на пазара би трябвало да е по-широка от сбора на задачите на екипа за пазарен надзор, защото засяга служители на РРАТ, които работят извън този екип. Тези служители биха могли да поставят под заплаха усилията на екипа за пазарен надзор, насочени към изпълнението, ако не са наясно с мисията на функцията за надзор на пазара (например дадени служители на РРАТ, които работят извън екипа за пазарен надзор, могат да имат разумно основание да предполагат за възможно нарушение на REMIT, но може да не докладват за него на съответния член на екипа за пазарен надзор поради неосведоменост за законовите задължения или за мисията на функцията за надзор на пазара).

РРАТ трябва да има процедури, които да гарантират, че служителите извън екипа за пазарен надзор са наясно с мисията на функцията за надзор на пазара.

9.4.3 Процедурни мерки

Процедурните мерки са съществени за гарантиране, че РРАТ изпълнява задълженията си по член 15 от REMIT. В настоящия раздел са очертани насоки относно стратегията за наблюдение на пазара, политиките в областта на човешките ресурси и процедурите, свързани с комуникациите и проследяемостта.

Процедурните мерки на РРАТs трябва да са документирани, включително техните изменения или актуализации. Трябва да се състави и документация за спазването на тези процедурни мерки от РРАТ. И двата вида документация трябва да се пази за период от поне пет години.

а) Стратегия за наблюдение на пазара

За да установи възможни нарушения на член 3 или 5 от REMIT, РРАТ би трябвало да има документирана стратегия за наблюдение на пазара. Тази стратегия трябва да е разработена въз основа на оценка на риска.

В стратегията за наблюдение на пазара се посочват прагове за проучване на сигнали и са включени съществуващите процеси за установяване на възможни нарушения. В нея има и предписания за действия, които екипът за наблюдение да предприема с оглед по-нататъшна оценка на необичайните събития.

Оценката на риска включва като минимум идентификация на различните видове пазарна злоупотреба, която може да представлява нарушения на член 3 или 5, и степенуване на различните форми пазарна злоупотреба въз основа на очаквания риск от появата им на платформата/операциите на РРАТ. При идентификацията на различните видове пазарна злоупотреба, която може да представлява нарушения на член 3 или 5, следва да се вземат предвид глави 5, 6, 7, 8 и 10 от настоящите насоки.

Оценката на риска и стратегията за наблюдение на пазара се преглеждат редовно. По-конкретно се преглеждат при наличието на доказателства, че текущата стратегия не е достатъчно всеобхватна и има пропуск при установяването на определено възможно нарушение. Преглеждат се също така при настъпване на важни промени на пазарите или в поведението на участниците на пазара. При разработването на подобна стратегия трябва да се вземе предвид най-добрата практика.

При поискване, РРАТ трябва да е в състояние да обясни на НРО как управлява сигналите, генерирани от установената система и защо въведеното ниво на автоматизация е подходящо за дейността му.

б) Процедури, свързани с човешките ресурси

Конфликтът на интереси има потенциала да засегне интегритета и фокуса на екипа за пазарен надзор. Затова този екип в рамките на всяко РРАТ трябва да бъде обхванат от политиките и процедурите на организацията в областта на човешките ресурси, което ще гарантира независимостта и интегритета на членовете на екипа за пазарен надзор, както и останалите засегнати отдели.

Политиката по човешките ресурси, изпълнявана от РРАТ, би трябвало да е с фокус върху конфликта на интереси в цялата организация. Като част от управлението на конфликта на интереси, съответните служители трябва да са задължени да декларират потенциално дялово участие, което могат да имат в компании, активни на пазарите за търговия на едро с енергия – например акции или близки родствени връзки. Трябва да се правят рутинни базови проверки при назначаване на работа, които обхващат и проверка на досието за съдимост и измама на лицето. При назначаване на служители в екипа за пазарен надзор следва да се прави комплексна проверка („дюдю дилиджънс“).

Внимание трябва да се обърне и на възможния психологически тормоз върху екипа за пазарен надзор, който могат да упражнят лица, участващи в дейности във връзка с търгуването – например брокери или търговци в рамките на РРАТ. Възможно е даден брокер или търговец в рамките на РРАТ да бъде разследван за възможно нарушение на REMIT, а после същият този брокер или търговец да упражнява тормоз върху член на екипа за пазарен надзор по време на разследването. Трябва да се проведе подходящо обучение на екипа за пазарен надзор за справяне с потенциални ситуации на психологически тормоз и да се предвидят съответните предпазни мерки за управлението им.

За членовете на екипа за пазарен надзор трябва да се проведе подходящо обучение и да се дадат насоки относно REMIT и практическите съображения при прилагането на член 15. Обучението трябва да се провежда редовно в съответствие с плана на обученията и да се актуализира съобразно насоките, предоставени на Агенцията и НРО. Обучението по REMIT не трябва да бъде ограничено до членовете на екипа за пазарен надзор, а да се предлага за цялата организация, ако е подходящо. Трябва да се пази документация за присъствалите или завършилите обучението, а ефективността му да се оценява от РРАТ.

в) Процедури, свързани с комуникацията

Използването на данните и информацията от екипа за пазарен надзор трябва да е предмет на вътрешни политики, които да позволяват на членовете му да имат достъп до всякаква информация или данни от помощ да се обясни дадено необичайно събитие, което се проучва. Екипът за пазарен надзор би трябвало да може да поиска информация от участника на пазара във връзка с дадено необичайно събитие.

Специално внимание трябва да се обърне на комуникацията между екипа за пазарен надзор и всеки, който участва в някакво необичайно събитие / възможно нарушение на REMIT, за да се избегне разкриване на заподозряната компания или лице. Екипът за пазарен надзор трябва да знае и да следва политика, която регулира процеса на контакт с членовете/клиентите, а цялата комуникация във връзка с определено необичайно събитие / възможно нарушение трябва да се отбелязва или записва във файл.

Общото правило е, че след подаване на доклад за подозрителна сделка към даден НРО, екипът за пазарен надзор не трябва да осъществява контакт с члена/клиента във връзка с дадения инцидент, освен ако това не е съгласувано с НРО. Освен това при никакви обстоятелства членът/клиентът не трябва да разбира от екипа за пазарен надзор, че НРО е получил доклад за подозрителна сделка. В изключителни случаи може да е необходимо екипът за пазарен надзор или висшето ръководство в организацията на РРАТ да се свърже с члена/клиента, посочен в доклада за подозрителната сделка, като може да му бъде наложена санкция като например временно отстраняване от търгуването. По своя характер тази форма на контакт може да подскаже на члена/клиента, че се провежда разследване, но това може да е необходимо, за да се предотврати допълнителна вреда на пазара. Ако е възможно да се случи това, е важно съответният НРО да бъде ангажиран от самото начало.

При обстоятелства, в които се предвиждат контакти между екипите за пазарен надзор на различни РРАТs, например при потенциални случаи на кръстосано манипулиране на пазари, във вътрешните политики трябва да са разписани съответните подробности. Вътрешните политики трябва да съдържат ясни указания за това какво може да се обсъжда между екипите за пазарен надзор, а всички контакти и решения трябва да се документират, така че ако се подаде доклад за съмнителна сделка, съответният НРО да е наясно с извършената вече работа, а ако не се подаде – това да може да се обоснове.

Съществуващата политика за комуникация трябва да посочва в детайли как служителите, които не се занимават с функцията за надзор на пазара, установяват подозрения в пазарна злоупотреба и/или разпространяват информация за тях.

г) Процедури, свързани с проследяемостта

Цялата работа, осъществявана от екипа за пазарен надзор, трябва да се документира – било то в специално създадена за целта система за управление на казусите, в споделена папка или в проследяеми документираните имейли, за период от минимум пет години.

Препоръчително е да има ясна писмена политика за процедурите на мониторинг, в която подробно са посочени процесите, които екипът за пазарен надзор трябва да следва при разглеждане на необичайното събитие. Целият процес на вземане на решения от RPATs, свързан с категоризирането на необичайно събитие като възможно нарушение (от първоначалния сигнал до съставянето на доклад за подозрителна сделка) трябва да бъде проследим, а ключовите акценти на решенията да бъдат документираните.

Всички сделка(и)/нареждане(ия)/поведение(я), включително свързаните с тях актуализации, особено по отношение на необичайно събитие / възможно нарушение, се съхраняват от RPAT за определен период от време. Съответният НРО може да наложи допълнителни изисквания за съхранение, ако е подходящо.

НРО би трябвало да поиска от RPATs да съхраняват за период от минимум пет години информацията, която документира извършения анализ във връзка с необичайното събитие / възможното нарушение, които са разгледани, както и причините да (не) се подаде доклад за подозрителна сделка. Тази информация се предоставя на НРО при поискване.

Всички процеси и решения, взети от екипа за пазарен надзор, също се документират. RPAT следва да провежда вътрешни одити или да наеме външен одитор, който да извършва преглед на процесите поне на годишна база и в определени обстоятелства, когато НРО може да поиска да извърши посещение или одит.

9.5 Насърчаване на спазването на разпоредбите

В рамките на своите разследващи и санкциониращи правомощия, съответните НРО следва да налагат спазване на член 15 от RPATs. Въз основа на своите компетенции и наред с други мерки, НРО могат да решат да използват „въпросници за системите и контрола“ във връзка с процесите на RPAT по член 15. Могат да извършват посещения при екипите на RPAT за пазарен надзор с цел да оценят на практика процесите на надзор и мониторинг. Това ще помогне на НРО да разберат процесите, през които е преминал даден доклад за подозрителна сделка, и да обмислят следващите си стъпки. Друга възможност за НРО е да организират форуми за преглед на доклади за подозрителни сделки с фокус върху обмена на добри практики между RPATs.

Всеки НРО преценява дали да извършва посещения, да разработва въпросници или да провежда форуми във връзка с процесите по член 15 от REMIT, като преди подобни дейности трябва да даде достатъчно дълго предизвестие на RPAT.

НРО могат да извършват партньорски прегледи на качеството на докладите за подозрителни сделки и да залагат параметри за ефективността на RPATs в сравнение с референтни показатели, с цел подобряване на спазването на изискванията по член 15.

10 Прилагане на забраните срещу пазарна злоупотреба

10.1 Въведение

В съответствие с член 13, параграф 1, ал. 1 от REMIT, НРО гарантират налагането на забраните, установени в членове 3 и 5, и на задължението, установено в член 4. Въпреки че забраната срещу пазарна злоупотреба и задължението за оповестяване на вътрешна информация се прилагат при влизане в сила на REMIT, НРО следва да разполагат с правомощия за разследване и за налагане на санкции в срок до 29 юни 2013 г. На междинния етап, докато се прилага събирането на данни съгласно член 8 от Регламента, и в случай, че правомощията за разследване и прилагане на мерки все още не са налични на национално равнище в съответствие с член 13, параграф 1 от Регламента, НРО следва да използват съществуващите си правомощия, по-конкретно тези, предоставени им от прилагането на национално равнище на Третия енергиен пакет, с цел да се гарантира, че с влизането в сила на REMIT, целите ще бъдат осигуряване на интегритет и прозрачност на пазарите за търговия на едро с енергия

10.2 Режим на възприети пазарни практики (ВПП)

Съгласно съображение 27 от REMIT, насоките на Агенцията следва да засягат наред с другото въпроса за възприетите пазарни практики (ВПП).

В член 2, параграф 2, буква а), т. ii) и параграф 3, буква а), т. ii) от REMIT се посочва, че ВПП, подобни на тези, които се прилагат в областта на финансовите услуги, понастоящем определени в член 1, параграф 5 от MAD, и които могат да се адаптират при изменение на тази Директива, биха могли да са легитимен начин за участниците на пазара да си осигурят благоприятна цена за даден енергиен продукт на едро.

В съответствие с член 1, параграф 5 от MAD, "приети пазарни практики" означава практики, които могат да бъдат използвани на един или повече финансови пазари и които са приети от компетентния орган в съответствие с насоките, приети от Комисията по реда, предвиден в член 17, параграф 2 от същата Директива. Съгласно MAD, понятието за ВПП може да се прилага или по отношение на манипулирането на пазара в съответствие с член 1, параграф 2 от тази Директива, или по отношение на информацията, която потребителите на деривативни инструменти на стоки биха очаквали да стане публично достояние във връзка с деривативните инструменти на стоки съгласно член 1, параграф 1 от същата Директива.

Агенцията прави следните заключения по отношение на ВПП в REMIT:

Първо, приетите ВПП от компетентните органи в съответствие с MAD могат да се прилагат и по REMIT, но ВПП по REMIT не са ограничени до въпросните ВПП. Съответно нови ВПП могат да се въвеждат по REMIT, особено по отношение на стоковите пазари за търговия на едро с енергия.

Второ, също както органите на финансовите пазари разграничават последователно между практики и дейности, и Агенцията ще прави разлика между практики и дейности, извършвани на пазарите за търговия на едро с енергия. Понятието „дейности“ обхваща различните видове операции или стратегии, които биха могли да се предприемат, например арбитраж, хеджиране и къси продажби. Понятието „пазарни практики“ обхваща начина, по който тези дейности се осъществяват на пазара.

„Дейностите“ се смятат за твърде широки, за да попаднат в категорията на ВПП. Дейност като хеджирането може да се извърши по различни начини. Ако дейността се извършва по начин, който не представлява манипулиране на пазара, тогава не възниква въпросът да ѝ се даде статут на възприета пазарна практика. От друга страна, ако „дейността“ се извършва по начин, който би представлявал манипулиране на пазара, малко вероятно е даден компетентен орган да е готов да я приеме като ВПП. Затова общото категоризиране на дадена „дейност“ като ВПП не би било нито разумно, нито желателно.

Трето, Агенцията е съгласна със съображенията на органите на финансовите пазари по въпроса дали на определени по-специфични практики – например презгранични/предварително уредени сделки или брутно тръжно наддаване – не трябва да им се даде статут на възприети пазарни практики при условие, че тези практики се прилагат в съответствие с правилата на организирания пазар, приложими за тяхното поведение. Както е в повечето от тези случаи, прилагането на дадена практика в съответствие с правилата на организирания пазар е само по себе си достатъчно да насърчи интегритета на пазара и следователно въпросът с даването на тази практика на статут на възприети пазарни практики не би възникнал.

И накрая, решението дали даден процес представлява ВПП е въпрос на национална и регионална специфика. Следователно ВПП са преди всичко отговорност на отделните НРО и по този начин дадена практика, която един компетентен орган смята за ВПП, може да не се разглежда от друг като такава. Въпреки това всеки НРО има задължение да се консултира – както национално, така и с други НРО – и да се координира с Агенцията преди да разкрие практики, които са възприети. За Агенцията съществува и задължение да координира и публикува ВПП на уебсайта си. Те се публикуват в стандартния формат на ACER и се посочва линк към националния законов текст след като бъдат признати и преминават през необходимия процес на национални и европейски консултации.

Следният неизчерпателен списък от фактори следва да се вземе под внимание от компетентните органи когато оценяват конкретни практики на пазарите за търговия на едро с енергия:

- нивото на прозрачност на съответната пазарна практика спрямо целия пазар: прозрачността на пазарните практики на участниците на пазара е от основно значение за решение дали определена пазарна практика може да бъде приета от компетентните органи. Колкото по-непрозрачна е дадена практика, толкова по-вероятно е да не бъде приета. Обаче практиките на нерегулираните пазари биха могли поради структурни причини да не са толкова прозрачни, колкото техните сходни практики на регулираните пазари. Подобни практики не би трябвало сами по себе си да се смятат за неприемливи от компетентните органи;
- необходимостта да се гарантира действието на пазарните сили и подходящото взаимодействие между силите на предлагането и търсенето: пазарни практики, които възпират взаимодействието между предлагането и търсенето, като ограничават възможностите на други участници на пазара да отговорят на сделките, могат да породят по-големи рискове за интегритета на пазара и следователно има по-малка вероятност да се приемат от компетентните органи;

- степента, до която съответната пазарна практика оказва въздействие върху ликвидността и ефективността на пазара: пазарни практики, които увеличават ликвидността и ефективността, вероятно ще бъдат по-добре приети от тези, които имат обратния ефект;
- степента, до която съответната практика взема предвид механизма на търгуване на дадения пазар и позволява на участниците на пазара да реагират по подходящ и навременен начин в новата пазарна ситуация, породена от тази практика;
- рискът, който е присъщ на съответната практика, по отношение на интегритета – пряко или непряко – на свързаните пазари, независимо дали те са регулирани или не, на съответния енергиен продукт на едро в рамките на целия Съюз;
- резултатът от възможно разследване на дадена пазарна практика от определен компетентен орган, особено дали пазарната практика е нарушила правилата или разпоредбите за предотвратяване на пазарна злоупотреба, или кодексите за поведение – независимо дали на въпросния пазар или на пряко или непряко свързани пазари в рамките на Съюза;
- структурните характеристики на съответния пазар, включително дали е регулиран или не, видовете енергийни продукти на едро, с които се търгува, и видът на участниците на пазара.

Основните принципи, които да се съблюдават от компетентните органи с цел да се гарантира, че ВПП не подкопават интегритета на пазара, като същевременно се насърчава иновацията и непрекъснатото динамично развитие на пазарите за търговия на едро с енергия, включват:

- компетентният орган не трябва просто да приема, че нови или възникващи ВПП не са приемливи само защото преди не са били приети от него;
- необходимо е практикуване на справедливост и ефективност от участниците на пазара, за да не се създават предразсъдъци спрямо нормалната пазарна дейност и интегритета на пазара.

Компетентните органи следва да анализират въздействието на съответната пазарна практика при оценката си дали такава практика представлява ВПП.

В момента Агенцията разглежда прилагането на режима на ВПП най-вече във връзка с информацията, която потребителите на пазарите за търговия на едро с енергия биха очаквали да се направи публично достояние по отношение на енергийни продукти на едро за следните инциденти и евентуално в координация с компетентния национален орган за финансовия пазар:

- Оповестяване на вътрешна информация чрез регионални или национални платформи за разкриване на вътрешна информация, отговарящи на минималните изисквания за качество, посочени от Агенцията в раздел 7.2.2 от настоящите насоки, ако са били предложени от компетентните НРО след публични консултации и е било изпратено уведомление до Агенцията. НРО би трябвало да се стремят към регионални платформи, които са съгласувани със съответните НРО за съответните пазари;
- Оповестяване на вътрешна информация по обобщен/анонимен начин с цел спазване на конкурентното право и нотифицирано към Агенцията, ако е сметнато за необходимо на национално равнище, и съгласувано между националния НРО и националния орган по конкуренцията, и нотифицирано към Агенцията.

Опитът ще покаже дали режимът на ВПП може да се прилага и по отношение на други видове пазарни практики.

НРО следва да уведомят Агенцията за всички ограничения, наложени на участниците на пазара от страна на националните органи по конкуренцията във връзка с изпълнението им на REMIT.

10.3 Режим на спазване

Агенцията е на мнение, че участниците на пазара би трябвало да разработят ясен режим на спазване в посока оповестяване на вътрешна информация в реално време или почти реално време, и на останалите изисквания на REMIT извън спазването на съществуващите задължения за прозрачност по Третия пакет. НРО следва да разгледат следните примери за най-добри практики при подобен режим на изпълнение за участниците на пазара, но като отчитат размера и капацитета за търгуване на всеки участник на пазара:

- Култура на спазване: създаването на корпоративна култура за спазване на изискванията на REMIT,
- Цели на спазването: спазването на изискванията на REMIT, а именно – тези за регистрация, оповестяване и докладване, както и забраните срещу пазарна злоупотреба,
- Организация на спазването: определяне на ролите и отговорностите във вътрешната организация (напр. отговорности по отношение на изискванията на REMIT (централизирано спрямо децентрализирано), вътрешни спрямо външни посоки на докладване, вътрешни спрямо външни интерфейси, осигуряване на ресурси: човешки / технически (системи за ИТ) ресурси),
- Рискове за спазването: идентификация / оценка на конкретни рискове за спазването,
- Програма за спазването: определяне на конкретни действия за дефиниране на поведение, което (не) отговаря на спазването,

- Комуникация: комуникацията на правилата и регламентите, които трябва да се съблюдават:
  - вътрешна комуникация и концепция за обучение (повишаване на осведомеността на служителите);
  - външна комуникация и докладване на Агенцията/НРО;
  - процеси на докладване: вътрешни доклади за спазването, докладване на нарушения, статут на текущите процеси и т.н.

- Подобрения на наблюдението: система на вътрешен контрол, одити и т.н.; механизми на докладване относно резултатите от наблюдението; документиране на процесите и действията.

10.4 Режим на санкции

В съответствие с член 18 от REMIT, държавите членки би трябвало да са установили правилата относно санкциите, приложими към нарушения на REMIT най-късно до 29 юни 2013 г. За да гарантира ефективно изпълнение на REMIT, Агенцията смята за важно да има санкции за всички потенциални нарушения на REMIT, които могат да се състоят в нарушения на забраните за пазарна злоупотреба в член 3 и 5 от Регламента, но също така нарушения на задължението за съобщаване на съответната информация на Агенцията и компетентния НРО в ситуации по член 3, параграф 4, буква б) от Регламента, задължението за оповестяване на вътрешна информация в съответствие с член 4, параграф 1 от Регламента, задължението да се съобщава на Агенцията и на компетентния НРО отложено разкриване на вътрешна информация в съответствие с член 4, параграф 2 от Регламента, задължението да се предоставя на Агенцията отчет за сделките на пазарите за търговия на едро с енергия, включително нарежданията за търгуване, в съответствие с член, параграф 1 от Регламента, задължението за регистриране при компетентния НРО в съответствие с член 9, параграф 1 от Регламента, както и задълженията на лицата, които извършват сделки по занятие, в съответствие с член 15 от Регламента.

Списък на съкращенията

ACER/Агенцията	Агенция за сътрудничество между регулаторите на енергия
ВПП	Възприети пазарни практики
CEREMP	Централизиран европейски регистър на участниците на пазара
ЕК	Европейска комисия
ЕИП	Европейско икономическо пространство
ENTSO-E	Европейска мрежа на операторите на преносни системи за електроенергия
ВПГ	Втечен природен газ
LSO	Оператори на системи за ВПГ
MAD	Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 година (пазарна злоупотреба) (MAD)
MAR	Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година относно пазарната злоупотреба (Регламент относно пазарната злоупотреба)
MiFID	Директива 2004/39/ЕО относно пазарите на финансови инструменти
MIFID II	Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година относно пазарите на финансови инструменти
КНП	Комисия за наблюдение на пазара
ОНП	Отдел за наблюдение на пазара
ЗНП	Звено за наблюдение на пазара
МСТ	Многостранна система за търговия
НРО	Национален регулаторен орган
ОМР	Организиран пазар
ОТС	Извънборсов
ОСТ	Организирана система за търговия
РРАТ(s)	Лице(а), което/които извършва(т) сделки по занятие

RRM	Регистриран механизъм за докладване
SSO	Оператор на система за съхранение
STR	Доклад за подозрителна сделка
TSO	Оператор на преносна система
TMS	Система за съпоставяне на сделки